

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Josefi Äbb

GENERATIONSVÄXLING INOM AKTIEBOLAG

Case: Företag X Ab

Företagsekonomi
2015

ABSTRAKT

Författare	Josefi Äbb
Lärdomsprovets titel	Generationsväxling inom aktiebolag. Case: Företag X Ab
År	2015
Språk	Svenska
Sidantal	62 + 2 bilagor
Handledare	Anna-Lena Berglund

Syftet med detta lärdomsprov är att undersöka hur en generationsväxling går till, vad man skall fundera på och vilka alternativ som finns. Bakgrunden till varför jag valde att skriva om generationsväxling är att Företag X inom några år kommer att påbörja en generationsväxling i företaget och därför vill de ha en slags handbok de kan använda sig av.

I arbetets teoretiska del beskrivs hur man skall förbereda sig inför en generationsväxling och vad som är bra att tänka på. Jag behandlar även hur ett företag värderas och vilka alternativ till generationsväxling som finns samt hur de olika alternativen beskattas.

Undersökningens resultat visar att det bästa alternativet för överlåtaren är att sälja företaget för att få ut så mycket ersättning som möjligt. Överlåtaren kommer inte att bli skyldig att betala någon kapitalskatt alls för överlåtelsevinsten eftersom alla villkor uppfylls. För övertagaren skulle det bästa, och därmed förmånligaste alternativet, vara att få företaget som gåva vid generationsväxlingen eftersom han då endast blir skyldig till att betala skatt på gåvan.

ABSTRACT

Author	Josefi Äbb
Title	Generation Change in Limited Companies. Case: Company X Ltd
Year	2015
Language	Swedish
Pages	62 + 2 Appendices
Name of Supervisor	Anna-Lena Berglund

The aim of this thesis is to examine how a generation change is carried out, what you need to find out before a generation change and which alternatives you have. The background why I chose to write about generation change is that Company X is going to initiate a generation change in a couple of years and now they want a guidebook they can use.

The theory in this thesis gives advice on how to prepare for a generation change and what you should consider and be prepared for. I also write about how a company is valued and which alternatives you can choose between and what the taxation consequences of the different alternatives would be.

The result of this thesis shows that the best alternative for the transferors is to sell the company to get as much compensation as possible. The transferor isn't bound to pay any capital tax at all, since all the conditions are fulfilled. For the transferee the best, and the least expensive alternative, is to get the company as a gift, since then he is only obliged to pay tax on the gift.

Keywords   limited company, generation change, company valuation, taxation

INNEHÅLL

ABSTRAKT

ABSTRACT

1	INLEDNING	9
1.1	Syfte	9
1.2	Problemformulering	10
1.3	Avgränsning	10
1.4	Metod	10
2	VAD ÄR EN GENERATIONSVÄXLING?.....	12
2.1	Varför fortsätta med verksamheten inom familjen?	12
2.2	Vad anses vara en generationsväxling?	12
3	FÖRBEREDELSE	14
3.1	Hur hitta en övertagare?.....	14
3.2	Välj rätt bolagsform	15
3.3	Överlåtaren.....	15
3.4	Övertagaren.....	15
3.5	Be om vägledning	16
3.6	Finansiering.....	16
3.7	Kompensation av andra barn	17
3.8	Kom ihåg-lista.....	17
4	VÄRDERING AV FÖRETAGET	20
4.1	Gångse värde.....	20
4.2	Substansvärde	21
4.3	Avkastningsvärde.....	22
4.4	Substans- och avkastningsvärde som grund för gångse värde.....	23
5	ALTERNATIV FÖR GENERATIONSVÄXLING.....	25
5.1	Köp.....	25
5.1.1	Beskattning.....	26
5.2	Gåva	29
5.2.1	Beskattning.....	29
5.3	Gåvoartat köp.....	31
5.3.1	Beskattning.....	32

	5
5.4 Skattelättnad i gåvoskatten	32
5.4.1 Uträkning av skattelättnad.....	33
5.5 Betalningstid för gåvoskatten	35
6 CASE: FÖRETAG X AB	36
6.1 Presentation av företaget.....	36
6.2 Förberedelser.....	37
6.3 Värdering av företaget	38
6.3.1 Avkastningsvärde.....	38
6.3.2 Substansvärde.....	39
6.4 Köp.....	40
6.4.1 Övertagaren	40
6.4.2 Överlåtaren.....	41
6.5 Gåva	44
6.5.1 Övertagaren	44
6.5.2 Överlåtaren.....	48
6.6 Gåvoartat köp.....	48
6.6.1 Övertagaren	48
6.6.2 Överlåtaren.....	51
6.7 Jämförelse av alternativen.....	52
6.7.1 Övertagaren	52
6.7.2 Överlåtaren.....	54
7 AVSLUTNING	56
KÄLLOR	61
BILAGOR	

FÖRTECKNING ÖVER FIGURER OCH TABELLER

Tabell 1.	Exempel Ab:s balansräkning.	s. 21
Tabell 2.	Exempel Ab:s avkastningsvärde.	s. 22
Tabell 3.	Uträkning av överlåtelsevinsten.	s. 25
Tabell 4.	Skatt på överlåtelsevinsten.	s. 26
Tabell 5.	Gåvoskattens belopp. Skatteklass I.	s. 29
Tabell 6.	Gåvoskattens belopp. Skatteklass II.	s. 29
Tabell 7.	Uträkning av Företag X avkastningsvärde.	s. 37
Tabell 8.	Företag X substansvärde.	s. 38
Tabell 9.	Övertagarens överlåtelseskatt och totala utgift.	s. 39
Tabell 10.	Inkomst genom försäljning.	s. 40
Tabell 11.	Överlåtelsevinst för överlåtaren.	s. 41
Tabell 12.	Överlåtarens kapitalskatt.	s. 42
Tabell 13.	Gåvoskatten om Företag X ges som en och samma gåva.	s. 43
Tabell 14.	Totala skatten för övertagaren vid överlåtelse i rater utan skattelättnad.	s. 44
Tabell 15.	Totala skatten för övertagaren vid överlåtelse i rater med skattelättnad.	s. 45
Tabell 16.	Jämförelse av gåvoskatten vid gåva.	s. 46
Tabell 17.	Vederlaget underskrider 50 % av Företag X gängse värde.	s. 47
Tabell 18.	Vederlaget överstiger 50 % av Företag X gängse värde.	s. 49

Tabell 19.	Överlåtarens ersättning för Företag X.	s. 50
Tabell 20.	Övertagarens jämförelse av alternativen.	s. 51
Tabell 21.	Överlåtarens jämförelse av alternativen.	s. 53

FÖRTECKNING ÖVER BILAGOR

BILAGA 1. Intervju med Företag X Ab

BILAGA 2. Företag X resultaträkning 2011–2013 och balansräkning 2013

1 INLEDNING

En generationsväxling förknippas ofta med att ett företag överlåts inom familjen från en generation till en annan. Detta är inte alla gånger verkligheten, eftersom en generationsväxling också kan innebära att företaget överlåts till en annan närstående eller en helt utomstående köpare. (Almi, 1)

Enligt Vasek kommer 28 000 företag att säljas fram till år 2023 och 15 000 företag att stå inför en generationsväxling. Dessutom är 33 procent av de 330 000 företagen i Finland i åldern mellan 55–74 år. Därför kan det vara oerhört viktigt att som företagare lägga ner fem minuter på att fundera på en eventuell generationsväxling även om det är fråga om långt in i framtiden. Tiden kan ge massor av hjälp för att till exempel rusta upp företaget till toppskick, att hitta den rätta övertagaren eller för att byta företagsform. (Vasek, b)

När en generationsväxling skall ske kan det vara mycket känslor inblandade. Man kan säga att en generationsväxling består av 90 procent känslor och 10 procent teknik. Detta gör att det är otroligt viktigt att kunna ta hänsyn till alla inblandade, inte enbart familjemedlemmar och företagets övertagare utan också anställda och andra intressenter. (Vasek, b)

Jag har valt att skriva mitt lärdomsprov om generationsväxling eftersom jag fick en begäran av företaget som jag alltså kommer att använda mig av i min undersökning. Generationsväxlingen i företaget kommer dock inte att ske förrän om några år, vilket gör mitt lärdomsprov till ett slags handbok som företaget lätt kan använda sig av. Företaget i fråga har i planerna att överföra företaget från ägaren till hans barnbarn, som precis har gått ut skolan och håller på att sätta sig in i företagets verksamhet ordentligt.

1.1 Syfte

Syftet med lärdomsprovet är att skapa en generationsväxlingsplan för företaget. Syftet är även att på samma gång få fram en handbok om hur en generationsväxling går till, vad man skall tänka på och vilka alternativ om finns när en generationsväxling skall genomföras i ett aktiebolag. Syftet är också att med hjälp av Fö-

retag X:s bokslut räkna ut vilka följder de olika alternativen medför för Företag X och hur de olika alternativen påverkar beskattningen för både övertagaren och överlåtaren.

1.2 Problemformulering

Det är viktigt att planera en generationsväxling mycket väl eftersom det är en stor förändring för både överlåtaren och övertagaren men även för andra inom familjen och bekantskapskretsen. Därför finns det också mycket att tänka på och ta i beaktande. Min problemformulering är därmed följande:

- Vad är en generationsväxling och hur går den till?
- Vilka möjligheter och alternativ finns när en sådan skall genomföras?
- Vilka är de ekonomiska och skattemässiga följderna av dessa?

1.3 Avgränsning

Jag har avgränsat mitt lärdomsprov till att endast behandla generationsväxling inom onoterat aktiebolag. Jag har valt att behandla både överlåtaren och övertagaren men avgränsat mig ifrån några krav från dem. Det har jag gjort bland annat för att överlåtaren och övertagaren inte har kommit igång med några diskussioner kring generationsväxlingen, utan de har endast beslutat sig för att ägaren inom 8–10 år kommer att överlåta Företag X till barnbarnet. Lärdomsprovet är uppbyggt av ett verkligt case-företag, därför utlämnas sådant som inte är relevant för företaget i fråga.

1.4 Metod

Den teoretiska delen i lärdomsprovet baserar sig på litteratur och nätsidor för att reda ut vad en generationsväxling är, vad som är viktigt att tänka på och hur den går till. Jag har även använt litteraturen för att få reda på vilka generationsväxlingsalternativ som finns, vad följderna för dessa alternativ är och hur de olika alternativen beskattas.

Den empiriska delen utgörs av en fallstudie av ett verkligt aktiebolag. Här kopplar jag ihop den teoretiska delen med information och bokslut från case-företaget och reder ut hur de olika alternativen blir i och med informationen från case-företaget.

I avslutningen av lärdomsprovet för jag en diskussion om vilket alternativ som är bäst och mest lönsamt utgående från både övertagarens och överlåtarens synvinkel.

2 VAD ÄR EN GENERATIONSVÄXLING?

En generationsväxling innebär att ett företag eller en verksamhet överförs från ägaren till ägarens barn eller en utomstående person. En generationsväxling kan ske antingen under ägarens livstid eller efter att ägaren avlidit. Eftersom en generationsväxling kan utföras på flera olika sätt (gåva, köp eller gåvoartat köp), påverkar valet inkomstbeskattningen, överlåtelsebeskattningen eller arvs- och gåvobeskattningen. (Skatteförvaltningen 2011, 1)

En generationsväxling som sker under ägarens livstid kan ske på många olika sätt och man har många olika alternativ att välja mellan. Beroende på vilket alternativ man väljer påverkar det beskattningen, både för överlåtaren och också för övertagaren. Dessutom påverkas beskattningen av huruvida överlåtaren och övertagaren är släkt med varandra. Om däremot ägaren avlider, sker generationsväxlingen genom arv eller testamente. (Skatteförvaltningen 2011, 1)

2.1 Varför fortsätta med verksamheten inom familjen?

De flesta familjeföretag vill att familjemedlemmar skall växa in i ägar- och ledarrollen och att generationsväxlingen därmed sker inom familjen. Det finns många olika orsaker till varför man vill att verksamheten skall fortsätta verka inom familjen. Några av dessa orsaker är att man vill att verksamheten skall ägas av bekanta ansikten, man tror att företaget fortsättningsvis kommer att ge bra intäkter, lojalitet till företaget eller att kunders och andra intressenters förtroende fortsättningsvis kommer att finnas. Den viktigaste orsaken man måste fundera över vid en generationsväxling är om övertagaren kan och vill ta över verksamheten och kommer att kunna sköta om företaget på bästa möjliga sätt. (Koiranen 2000, 9–12)

2.2 Vad anses vara en generationsväxling?

Enligt Immonen och Lindgren innebär en generationsväxling att en yngre generation tar över verksamheten. Man poängterar att man sällan hittar en övertagare till företaget inom familjen, utan måste antingen söka bland de anställda eller till och med försöka hitta en helt utomstående övertagare. Det spelar alltså ingen roll om övertagaren är en släkting eller en utomstående för att det skall kallas en generat-

ionsväxling. Det enda kravet är att övertagaren är en yngre generation än överlåtaren. (Immonen & Lindgren 2013, 1)

Skatteförvaltningen poängterar dock att för att en generationsväxling skall vara skattefri måste överlåtaren och övertagaren vara släkt med varandra. (Skatteförvaltningen 2011, 5)

3 FÖRBEREDELSE

En generationsväxling är ingen enskild händelse, utan en process som måste vara väl förberedd. För överlåtaren kan en generationsväxling vara ett svårt beslut, men det ger samtidigt en bekräftelse över verksamhetens framgång (Koiranen 2000, 55). Därför är en av de viktigaste sakerna som man skall tänka på vid en generationsväxling är att börja planera i tid. En period på 3–5 år före den slutgiltiga generationsväxlingen är en lämplig tid för att utreda frågor om bland annat juridik, finansiering och skatter. Ett första planeringsskede kan till exempel vara att sätta sig ner med alla inblandade och diskutera öppet, ärligt och att lyssna på allas åsikter (Vasek, a). Det är viktigt att både överlåtaren och övertagaren planerar generationsväxlingen, trots att överlåtaren har det större ansvaret (Koiranen 2000, 55). I slutändan är det viktigaste man skall komma ihåg att det kan vara mycket känslor inblandade i och med en generationsväxling och att det absolut inte är värt att börja bråka eftersom inget företag är lika mycket värt som relationerna till sina anhöriga. (Vasek, a)

3.1 Hur hitta en övertagare?

Det viktigaste man skall göra när en generationsväxling eller en företagsförsäljning är på gång är att börja söka en övertagare i god tid och att berätta öppet om att en företagsförsäljning väntar. Det kan vara mycket svårt att hitta en passlig övertagare av verksamheten, hur bra verksamheten än är. Dock hittar man ofta en övertagare inom familjen, men om så inte är fallet kan man börja fundera på om någon anställd, en konkurrent eller om någon annan skulle kunna vara intresserad av verksamheten. Man kan till exempel söka efter en övertagare själv, rikta sig till en expert, på internet eller genom annonser. I slutändan är det viktigaste att hitta en övertagare som har förmågan att kunna ta över verksamheten och har samtidigt vilja och intresse. Dessutom är det mycket bra om övertagaren har möjlighet att sätta sig in i verksamheten, ledarrollen och beslutsfattandet en tid innan den officiella försäljningen för att verksamheten skall kunna fortlöpa smidigt. (Vasek, a; Suomen Yrittäjät 2014, a)

3.2 Välj rätt bolagsform

I vissa situationer är det klokt att byta bolagsform före man säljer företaget. För köparen kan det till exempel vara mindre attraktivt att köpa andelar till ett personbolag än att köpa aktier till ett aktiebolag (Lakari 2012, 52). Skattemässigt är det klokaste valet att byta till ett aktiebolag eller ett kommanditbolag. (Vasek, a).

Bolagsformerna man kan välja mellan är firma, personbolag eller aktiebolag. Skillnaderna i de olika bolagsformerna finns bland annat i makt- och ansvarsfördelningen och beroende på vilka krav man har i fråga om eget kapital och vinstutdelningen. Till exempel en firma kan anses som den mest begränsande och enklaste bolagsformen, till skillnad från ett aktiebolag som anses vara den mest utvecklade, men också den mest krävande bolagsformen. (Lakari 2012, 53)

I och med att man utökar verksamheten är det naturligt att ändra bolagsformen från firma till personbolag och vidare till aktiebolag. (Lakari 2012, 53)

Eftersom mitt lärdomsprov handlar om generationsväxling inom ett aktiebolag kommer jag inte att skriva mer än så här om byte av bolagsform.

3.3 Överlåtaren

I ett företag är det oftast ägaren, alltså överlåtaren, som har den centrala rollen i företaget. Företagaren växer in i denna roll och det blir ofta företagarens identitet. När en generationsväxling väntar kan detta bli ett stort hinder för överlåtelseprocessen – överlåtaren får det svårt att överlåta de viktiga funktionerna till övertagaren. Därför är det viktigt att successivt och enligt planerna överlåta företaget åt övertagaren. För överlåtaren kan det vara viktigt att komma underfund med vad man vill ägna sig åt efter överlåtelsen, för att göra övergången enklare. (Almi, 3)

3.4 Övertagaren

Det finns tre typer av övertagare. De som alltid jobbat inom företaget, de som återvänder och de som är helt utomstående. För den som återvänder till företaget kan det vara svårt att komma in i gängorna, att närma sig både medarbetare, kunder, leverantörer och andra viktiga nyckelpersoner. Att bli accepterad som ny

ägare av medarbetare är inte heller självklart. Därför är det viktigt att skapa lojalitet för den återvändande övertagaren. (Almi, 4)

Om man istället har jobbat inom företaget sedan man var liten kan det vara mycket enklare att ta över ägarrollen. Man har kunnat skapa bra relationer, affärskonakter och byggt upp en slags lojalitet en lång tid före generationsväxlingen. (Almi, 4)

3.5 Be om vägledning

Det finns mycket hjälp att få när man skall genomgå en generationsväxling. Genom att anlita en expert sparar man både tid och besvär och dessutom minskar man på riskerna och beslutsfattandet blir betydligt mycket enklare. En expert kan genast säga vad som är det klokaste för företagaren att göra, om man skall skjuta upp planerna om generationsväxling eller glömma dem helt och hållet. På samma gång får företagaren också information om vilken hjälp det finns att få, om man över huvud taget behöver hjälp och vad det i så fall kostar. Oftast är de första möten med en expert gratis och i slutändan skall man komma ihåg att kostnaderna för hjälpen endast är några procent av företagsköpets värde. (Suomen Yrittäjät 2014, b)

3.6 Finansiering

Det finns många olika stödmöjligheter när man är företagare. Startpeng är ett sorts stöd som en blivande företagare kan ansöka om hos TE-centralen. Startpengen gör företagarens utkomst säker under den tid som det tar att starta och etablera företagverksamheten. För att få startpeng skall man vara företagare på heltid, man skall ha tillräckliga färdigheter för att kunna driva verksamheten, man skall ha möjlighet att driva en lönsam verksamhet och startpengen skall vara nödvändig för företagaren. År 2014 ligger startpengen på 32,66 € per dag, men man kan även få en tilläggsdel som är högst 60 procent av grunddelen. Dock får man startpeng högst 18 månader. (TE-palvelut 2014)

NTM-centralen kan också hjälpa till med olika slags finansiering. NTM-centralen beviljar finansieringen genom prövning och beroende på vilken finansieringsform

man söker om finns det olika villkor som man måste uppfylla för att få finansiering. (NTM-centralen 2013)

Med hjälp av Finnvera kan man också ansöka om lån. De erbjuder bland annat ett företagarlån som hjälper ägaren av ett företag att betala eller höja aktiekapitalet i ett företag. Man kan också ansöka om Finnveralån som kan ansökas av nya eller redan befintliga företag som vill ha finansiering för investeringar i byggnader, maskiner och utrustning. (Finnvera)

Banker ger också olika slags finansiering för företag. Företagets behov och situation påverkar vilken form av finansiering som passar bäst. När det är fråga om banker behövs i princip alltid en säkerhet för lånet, även om det finns undantag för detta. Faktorer som påverkar bankens lån är bland annat kreditvärdighet, betalningsförmåga, framtidsutsikter, företagets ålder, bransch, lånetid, säkerheter och hur tidigare lån har skötts. När man tar ett lån från banken måste man betala ränta och även en expeditonsavgift när man lyfter lånet. (Aktia)

3.7 Kompensation av andra barn

När en generationsväxling sker inom familjen finns det ofta andra syskon att fundera på som eventuellt skall kompenseras. Det finns många olika alternativ till detta beroende på situationen. Om till exempel överlåtelsen är ett gåvoartat köp, kan man kompensera syskonen genom att övertagaren betalar köpesumman till sina syskon. Syskon kan också till exempel kompenseras genom föräldrars privata egendom som ges till syskonen. (Skatteförvaltningen 2011, 9, 45)

3.8 Kom ihåg-lista

Suomen Yrittäjät har presenterat en kom ihåg lista i och med en generationsväxling. Listan består av sex punkter som man skall tänka på när man skall genomföra en generationsväxling och framför allt planera den. (Suomen Yrittäjät 2014, b)

Punkt ett lyder att man skall börja i tid. En försäljningsprocess tar ungefär 10 månader, men oftast drar den ut över ett år. Man kan påskynda processen genom att

sätta ner mycket tid och pengar men även anlita en expert. Ofta blir det så att företagsförsäljningen inte alls blir av eller att man inte alls försöker sälja företaget. Man skall också påminna köparen att lägga ner ordentligt med tid för att hitta just det företaget man drömt om. (Suomen Yrittäjät 2014, b)

Punkt två säger att man skall anlita experter. När man anlitar en expert sparar man tid, minskar på riskerna och underlättar på beslutsfattandet redan när man endast drömmer om ett företagsköp eller -försäljning. Ofta är också de första möten med en expert gratis. En expert kan direkt säga vad som är det klokaste alternativet och hur man gör allt på det enklaste sättet. Dessutom får man direkt veta vilken slags hjälp det finns att få och om man alls behöver specifik hjälp. (Suomen Yrittäjät 2014, b)

Punkt tre säger att man skall både kräva och samla in information. Det är smart om man samlar ihop alla avtal, dokument, ritningar, bokslut etc. från de tre senaste åren på ett och samma ställe för att ha alla papper i skick när man tänker sälja ett företag. Det är viktigt från både köparens och säljarens sida att utreda varandras bakgrund och att kräva att få se alla slags dokument. Om man inte får se viktiga dokument lönar det sig inte att fortskrida köpprocessen. Utöver detta är det också viktigt att i tidigt skede diskutera möjligheterna till lån och investeringar med finansierare. (Suomen Yrittäjät 2014, b)

Punkt fyra beskriver att man skall göra upp en realistisk strategi. Man skall bland annat ta reda på vilka fördelar, problem, kostnader och skatter ett aktieköp eller en överlåtelse skulle medföra för den tidigare och den kommande ägaren. Det är viktigt att göra upp en realistisk företagsvärdering så att inte ett köp avslutas på grund av det eller så att företagets rykte försämras. Säljaren skall komma ihåg att köparen ofta har andra möjligheter än att köpa företaget i fråga och att säljaren i och med detta skall agera klokt. Å andra sidan skall säljaren komma ihåg att inte förstöra ett företagsköp genom att pruta för mycket. (Suomen Yrittäjät 2014, b)

Punkt fem säger att man skall göra ett ordentligt köpebrev. Ett ordentligt köpebrev förebygger oenigheter och beskriver vad man skall göra vid oväntade situationer. Det är viktigt att man är säker på att alla viktiga punkter och aspekter är med i kö-

pebrevet och att man förstår vad de innebär. Det lönar sig att anlita en expert när man skall göra upp ett köpebrev. (Suomen Yrittäjät 2014, b)

Punkt sex, som är den sista punkten Suomen Yrittäjät presenterar, är att man skall ge över och ta över ansvaret på riktigt. När ägarbytet ändas i företaget är det viktigt att säljaren ger över ansvaret på riktigt åt köparen. Det här bör man göra även om man kommit överens om en övergångsperiod. Även om det också är viktigt att ha en övergångsperiod när överlåtaren ännu finns med i företaget, är det viktigare att övertagaren får ta över allt ansvar. (Suomen Yrittäjät 2014, b)

4 VÄRDERING AV FÖRETAGET

Det är viktigt att kunna fastställa värdet på företaget för att kunna lägga det rätta priset vid en generationsväxling. Det händer att överlåtaren övervärderar sitt företag eftersom det ligger mycket känslor och arbete bakom företaget, man måste ändå tänka realistiskt och fundera över vad som egentligen säljs. (Vasek, a)

För att få fram värdet på ett företag kan man ta hjälp av olika värderingsmodeller. Ofta är det dock svårt att sätta ett neutralt och objektiva värde på företaget, bland annat eftersom det pris som slutligen fastställs kommer att påverkas av till exempel förhandlingar (Almi, 5).

Nedan kommer jag att presentera vad begreppet gängse värde innebär och på vilket sätt man får fram ett företags gängse värde. Jag kommer dock endast att presentera två olika metoder, de två metoder som är de vanligaste.

4.1 Gängse värde

Med begreppet gängse värde menas det troliga överlåtelsepriset för verksamheten. I ett aktiebolag fastslås gängse värde på aktierna med hjälp av det pris som betalats för aktierna i bolaget. För att detta skall kunna användas måste dock en försäljning skett relativt nyligen mellan oberoende parter på en fri marknad. Det finns dock även andra punkter som påverkar gängse värde som gör att man inte kan använda informationen för att fastslå gängse värde. Till exempel om företagets värde bygger på överlåtarens kompetens och arbetsinsats och denne person lämnar företaget eller om man betalat en stor summa pengar för aktier med rösträtt för att få bestämmanderätt. (Skatteförvaltningen 2012, 35–36)

Om man inte kan fastslå verksamhetens gängse värde med hjälp av aktiepris, använder man sig av värderingsmodeller. De vanligaste är substans- och avkastningsvärde med vilka man kan uppskatta verksamhetens gängse värde. Substans- och avkastningsvärdet visar dock inte särdrag i företaget och inte heller verksamhetsmiljön, och därför kan även andra värderingsmodeller vara till nytta när man vill åt företagets gängse värde. Vilken värderingsmodell som än används är det

alltid substansvärdet som motsvarar verksamhetens minimivärde. (Skatteförvaltningen 2012, 36)

4.2 Substansvärde

Ett företags substansvärde räknas ut genom att dra bort företags skulder från tillgångarna, vilket också motsvarar det egna kapitalet. I vissa fall kan dock ett företags skulder vara större än tillgångarna, och då blir substansvärdet noll och dessutom minskar det överstigande beloppet företags gängse värde. Skulderna och tillgångarna i företaget baserar sig oftast på den senaste räkenskapsperiodens balansräkning, men man kan även använda sig av den räkenskapsperiod som pågår eller ett så kallat mellanbokslut. Oavsett vilken räkenskapsperiods balansräkning man valt som grund för att räkna ut substansvärdet är det viktigt att korrigera balansräkningen så att den motsvarar den förmögenhet verksamheten hade i starten. (Skatteförvaltningen 2012, 36–37)

Då man vill ha fram verksamhetens förmögenhet bör man räkna ut värdet på varje enskild post i balansräkningen. För att göra detta kan man använda sig av balansvärdet eller någon annan tillgänglig uppgift och på så sätt få fram tillgångarnas och skuldernas gängse värde. Man måste dock komma ihåg att man med substansvärdet vill komma åt hela företags värdet, och inte de enskilda posterna. (Skatteförvaltningen 2012, 37)

Till balansräkningen hör ett flertal olika poster som värderas olika för att få fram verksamhetens förmögenhet. De immateriella rättigheterna, övriga materiella förnödenheter, forskottsbetalningar och icke slutförda anskaffningar, omsättningstillgångar, fordringar, pengar och banktillgodohavanden, obligatoriska reserveringar och främmande kapital värderas till balansvärde. Finansiella värdepapper värderas till gängse värde och slutligen fastigheter, maskiner och inventarier samt placeringar värderas minst till balansvärde, men till gängse värde om högre. Posten kalkylerade/latenta skatteskulder tas inte alls med i uträkningen. (Skatteförvaltningen 2012, 37–39)

Exempel: Exempeluträkning av Ab:s substansvärde

Tabell 1. Exempel Ab:s balansräkning.

Tillgångar		Skulder	
Maskiner	50 000 €	Långfristiga skulder	55 000 €
Material	30 000 €	Kortfristiga skulder	12 000 €
Kundfordringar	5 000 €		
Bank	15 000 €		
Totalt	100 000 €		72 000 €

I Ab:s balansräkning uppgår tillgångarna till 100 000 € och skulderna till 72 000 €, företagets substansvärde fås därmed genom att ta bort skulderna från tillgångarna. Substansvärdet i detta fall är alltså: $100\,000 - 72\,000 = 28\,000$ €.

Det finns både för- och nackdelar med substansvärdet. Fördelar är bland annat att det är lätt att räkna ut och att det inte behövs någon som helst information om framtiden. Detta kan förstås också bli en nackdel eftersom substansvärdet inte på något vis visar framtiden för företaget, vilket kan vara kritiskt för den som övertar ägandet av verksamheten. Man kan säga att substansvärdet sätter igång en grund till prisdiskussion mellan överlåtaren och övertagaren. (Almi, 6)

4.3 Avkastningsvärde

Avkastningsvärdet berättar vad företaget har haft för resultat i medeltal och vad det troliga resultatet kommer att vara i framtiden (Företagsfinland). För att få fram vad ett företags avkastningsvärde är skall man använda sig av de tre senaste räkenskapsperiodernas resultat. Om man är mitt i en räkenskapsperiod som håller på att avslutas kan man också använda den pågående räkenskapsperioden vid uträkningen av avkastningsvärdet. För att få så rättvisa uträkningar som möjligt kan det hända att man måste korrigera de tillfälliga posterna och bokslutsdispositionerna innan man börjar räkna. Annat som kan komma att korrigeras från räkenskapspe-

riodens resultat är företagarens lön, om denne jobbat i företaget men inte fått någon lön eller om man har använt sig av en räkenskapsperiod som är mindre eller mer än 12 månader, skall detta korrigeras så att resultatet motsvarar en period på 12 månader. (Skatteförvaltningen 2012, 39–40)

När man har tre års resultat man kan använda sig av i uträkningen av avkastningsvärdet, räknar man ut medeltalet av dessa. Medeltalet divideras med en 15-procents räntesats. Räntesatsen kan även vara högre eller lägre än 15 procent, dock måste man ha motiverande skäl till detta. (Skatteförvaltningen 2012, 40)

Tabell 2. Exempel på Ab:s avkastningsvärde.

Resultat år 1	20 000 €
Resultat år 2	-8 000 €
Resultat år 3	30 000 €
Medeltal av år 1-3	14 000 €
Avkastningsvärde (14 000 / 0,15)	93 333,33 €

År 1 har alltså företaget gjort en vinst på 20 000 €, medan man år 2 gick på förlust med 8 000 € och år 3 återigen fick en vinst på 30 000 €. För att kunna räkna ut avkastningsvärdet måste man alltså räkna ut medeltalet av detta som blev 14 000 €. Avkastningsvärdet får man då genom att dela medeltalet med kapitalräntesatsen på 15 procent. Avkastningsvärdet för detta företag blir då 93 333,33 €.

4.4 Substans- och avkastningsvärde som grund för gängse värde

När man räknat ut vad företagets substans- och avkastningsvärde blir kan man också få fram företagets gängse värde. För att fastslå gängse värde följer man i allmänhet två riktlinjer vilka lyder att gängse värde blir lika med substansvärdet om substansvärdet är större eller lika med avkastningsvärdet eller om avkastningsvärdet är större än substansvärdet kommer gängse värde bli medeltalet av avkastnings- och substansvärdet. (Skatteförvaltningen 2012, 40) För att förenkla dessa två riktlinjer visar jag dem med exempel.

Exempel 1: Avkastningsvärdet är större än substansvärdet.

Företagets avkastningsvärde: 100 000 €

Företagets substansvärde: 25 000 €

Företagets gängse värde: $(100\,000 + 25\,000) / 2 = 62\,500$ €

Exempel 2: Substansvärdet är större eller lika med avkastningsvärdet.

Företagets substansvärde: 27 000 €

Företagets avkastningsvärde: 25 000 €

Företagets gängse värde: 27 000 €

När man skall uppskatta ett företags värde är det ändå viktigt att alltid ta hänsyn till företagets verksamhet och den situation företaget befinner sig i. Beroende på detta kan man själva välja om man lägger ner mer betydelse på antingen substansvärdet eller avkastningsvärdet. Båda alternativen har sina för- och nackdelar, till exempel i idéföretag kan gängse värde fastslås med enbart avkastningsvärdet eftersom värdet i sådana företag inte visar sig i balansräkningen och i sådana företag där avkastningen baserar sig på överlåtarens arbetsinsats har substansvärdet mer betydelse än avkastningsvärdet om överlåtaren har som mening att sluta i företaget. (Skatteförvaltningen 2012, 40)

5 ALTERNATIV FÖR GENERATIONSVÄXLING

Det finns flera olika alternativ vid en generationsväxling. Huvudalternativen är att köpa företaget till gängse pris, det vill säga priset för företagets värde, ett gåvoartat köp där priset är lägre än gängse pris eller att få företaget som en gåva (Vasek, a). Enligt Immonen och Lindgren kan man ännu dela in gåvoartat köp i tre olika alternativ: gåvoartat köp till 75 procent av gängse värde, gåvoartat köp där köpepriset är över 50 procent men mindre än 75 procent av gängse värde och gåvoartat köp där köpepriset är under 50 procent av gängse värde. För att sammanfatta kan man säga att det handlar om ett köp om priset är 75 % av gängse värde, ett gåvoartat köp om priset är mindre än 75 % av gängse värde och en ren gåva är helt vederlagsfri (Immonen & Lindgren 2013, 5). Vid en generationsväxling och när en nära släkting eller anhörig skall ta över verksamheten säljer man ofta företaget till ett lägre pris än gängse värde eller ger företaget som en ren gåva (Lakari 2012, 9).

När man står inför en generationsväxling skall man komma ihåg att fundera ordentligt på vilka följder de olika alternativen medför. Man skall inte enbart fundera på hur beskattningen ser ut när man väljer vilket alternativ som man anser är bäst, utan istället sätta upp mål och förverkliga dem. Dock är det ändå viktigt att skatteplanera för att sänka skattepåföljden, men det är klokast att göra det när man har sina mål färdigt uppsatta. Kom ihåg att ha fokus på helhetsbilden för att genomföra generationsväxlingen så praktiskt och smidigt som möjligt. (Lakari 2012, 16)

I detta kapitel kommer jag att gå närmare in på de olika huvudalternativen, alltså köp, gåvoartat köp och gåva, och titta på hur överlåtaren och övertagaren beskattas beroende på de olika alternativen.

5.1 Köp

Ett köp, eller ett aktieköp som det handlar om i ett aktiebolag, innebär att säljaren säljer sina aktier till köparen (Skatteförvaltningen 2011, 1). För säljaren är ett köp av företaget oftast det förmånligaste alternativet eftersom säljaren då får företaget och dess egendom till gängse pris, men även ersättning för företagets namn,

kundkrets och för avtal med samarbetspartners. Med andra ord får man företaget värderat till det rätta värdet och priset. (Lakari 2012, 9)

Om man väljer att sälja sin verksamhet åt övertagaren, kommer man överens om en ersättning som köparen betalar åt säljaren. Från överlåtarens synvinkel är det bäst om ersättningen är så hög som möjligt. Oftast handlar ersättningen om pengar, men ersättningen kan också vara någon typ av egendom och då är det i stället fråga om ett byte. (Lakari 2012, 10)

5.1.1 Beskattning

Köparen eller övertagaren hamnar att betala en överlåtelseskatt vid ett köp. Detta eftersom överlåtaren i ett aktiebolag säljer sina aktier som är värdepapper. Överlåtelseskatten är 1,6 procent av köpesumman och detta måste övertagaren betala inom två månader efter att köpeavtalet undertecknats. (Lakari 2012, 10)

För överlåtaren är det dock lite mer komplicerat när det gäller beskattningen. När överlåtaren säljer sina aktier kan det uppkomma en vinst på försäljningen som betraktas som skattepliktig kapitalinkomst (försäljningspris – anskaffningsutgift = överlåtelsevinst). Säljaren måste alltså betala kapitalskatt på överlåtelsevinsten, vilket är 30 % på belopp upp till 30 000 euro och på den överstigande delen är skatteprocenten 33. För att få fram överlåtelsevinsten kan man utöver att dra bort den verkliga anskaffningsutgiften från försäljningspriset, även göra avdrag enligt en presumtiv anskaffningsutgift. Man använder sig av detta när den verkliga anskaffningsutgiften är mindre än den presumtiva anskaffningsutgiften. Den presumtiva anskaffningsutgiften är alltid minst 20 procent eller om säljaren ägt företaget i mindre än tio år och 40 procent om säljaren ägt företaget i mer än tio år. Överlåtelsevinsten räknas ut genom att dra av anskaffningsutgiften för aktierna med överlåtelsepriset (Skatteförvaltningen 2011, 1–2; Lakari 2012, 10). Nedan visar jag ett exempel på hur överlåtelsevinsten räknas ut beroende på vilket alternativ av anskaffningsutgiften man använder sig av.

Exempel: Uträkning av överlåtelsevinst.

Tabell 3. Uträkning av överlåtelsevinsten.

	Verklig anskaffningsutgift	Presumtiv anskaffningsutgift 20 %	Presumtiv anskaffningsutgift 40 %
Försäljningspris	200 000	200 000	200 000
Anskaffningsutgift	- 35 000	- 40 000	- 80 000
Överlåtelsevinst	165 000	160 000	120 000

I detta fall är den verkliga anskaffningsutgiften mindre än den presumtiva. Vilket innebär att man antingen använder sig av det 20 procentiga avdraget eller det 40 procentiga avdraget beroende på om säljaren ägt företaget i mindre eller mer än tio år, för att sedan kunna räkna ut hur mycket skatt säljaren skall betala.

Exempel: Uträkning av skatt på överlåtelsevinsten.

Tabell 4. Skatt på överlåtelsevinsten.

Överlåtelsevinst	165 000	160 000	120 000
Skatt 30 %	9 000	9 000	9 000
Skatt 33 %	44 550	42 900	29 700
Total skatt	53 550	51 900	38 700

Eftersom överlåtelsevinsten överstiger 30 000 €, kommer skatteprocenten vara 30 % på belopp upp till 30 000 € och den överstigande delen kommer i stället att beskattas med 33 %. I detta fall var den verkliga anskaffningsutgiften mindre än den presumtiva, vilket betyder att säljaren kommer att beskattas på antingen 51 900 € eller 38 700 €. Om säljaren ägt företaget i 10 år eller mera kommer säljaren att beskattas på 38 700 € eller om säljaren ägt företaget i mindre än 10 år kommer beskattningen bli 51 900 €.

Överlåtelsevinsten kan dock även vara helt skattefri om tre villkor uppfylls i ISkL 48 § 1 mom. Dessa är:

1. 10 procent av aktierna säljs.
2. Köparen skall vara säljarens barn, barnbarn, syskon eller halvsyskon som antingen ensamma eller tillsammans med maka/make kan ta över aktierna.
3. Ägaren skall ha ägt aktierna i minst 10 år.

Om någon av dessa punkter inte uppfylls är överlåtelsevinsten automatiskt skattepliktig. Inkomstskattelagen 48 § 5 mom. säger också att skattelättnaden kan gå förlorad om övertagaren säljer företaget vidare inom fem år. Om övertagaren av företaget väljer att sälja verksamheten inom fem år kommer den ursprungliga överlåtarens skattefria överlåtelsevinst läggas till övertagarens överlåtelsevinst. Med andra ord påverkar inte denna förlust överlåtaren, utan det är övertagarens överlåtelsevinst som ökar och samtidigt blir övertagaren beskattad med en högre skatt. För att klargöra detta använder jag mig av ett förkortat exempel från skatteförvaltningen. (Skatteförvaltningen 2011, 4, 13; ISkL 48 §)

Exempel: Förlust av skattelättnad.

Gustaf säljer sina aktier som han ägt i över tio år till sin son Adam. Adam väljer dock att sälja dem vidare 3 år senare.

Gustaf köpte sina aktier för mer än tio år sedan för 100 000 euro och säljer dem nu för 250 000 euro åt sin son Adam. Överlåtelsevinsten blir därmed $250\,000 - 100\,000 = 150\,000$ euro för Gustaf.

Adam köper aktierna av sin far för 250 000 euro, men väljer alltså att sälja dem efter tre år för 450 000 euro. Adams överlåtelsevinst blir alltså $450\,000 - 250\,000 = 200\,000$ euro. Nedan finns en tabell för att förenkla exemplet.

	Gustaf	Adam
Försäljningspris	250 000	450 000
Anskaffningsutgift	100 000	250 000
Överlåtelsevinst	150 000	200 000

Enligt ISkL 48 § 1 mom. är Gustafs överlåtelsevinst skattefri. Men eftersom Adam har beslutat sig för att sälja vidare aktierna tillämpas bestämmelserna i ISkL 48 § 5 mom. för att räkna ut beloppet på Adams skattepliktiga överlåtelsevinst.

Överlåtelsepris	+ 450 000
Anskaffningsutgift	- 250 000
Gustafs överlåtelsevinst	+ 150 000
<hr/>	
Adams överlåtelsevinst	350 000

I detta fall blir Adams överlåtelsevinst alltså 350 000 € som Adam kommer att beskattas för.

Skatteförvaltningen poängterar att en vidareöverlåtelse inte alltid behöver handla om hela aktiestocken, utan endast en del av den.

Från och med 1.1.2011 började även avdraget enligt den presumtiva anskaffningsutgiften användas, före det gjordes avdraget endast från den verkliga anskaffningsutgiften. Med andra ord kan detta exempel också göras med en presumtiv anskaffningsutgift. (Skatteförvaltningen 2011, 7–8)

5.2 Gåva

Överlåtaren av ett företag kan välja att överlåta företaget åt övertagaren vederlagsfritt istället för att sälja. En överlåtelse är vederlagsfri om överlåtaren inte får någon ersättning för företaget. Gåvotagaren betalar gåvoskatt som räknas ut genom företagets gängse värde. (Skatteförvaltningen 2011, 19)

5.2.1 Beskattning

Vid överlåtelse av ett företag genom gåva slipper överlåtaren att betala skatt. Däremot kommer övertagaren att beskattas med gåvoskatt. Gåvoskatten som uppkommer mellan nära släktingar ligger mellan 0–19 procent. Om gåvogivaren och gåvomottagaren däremot är släkt på långt håll eller inte släkt alls, ligger gåvoskatten mellan 0–35 procent. När det gäller en generationsväxling kan man få lättnader i beskattningen, men om kraven inte uppfylls för detta använder man sig av

företagets gängse värde, minst substansvärdet, för att fastslå gåvoskatten. (Lakari 2012, 12)

Vid uträkning av gåvoskatten finns två olika skatteklasser. Skatteklass I skall följas om gåvomottagaren är gåvogivarens make eller maka, arvinge i rakt uppstigande eller nedstigande led, make eller makas arvinge i rakt nedstigande led och även gåvogivarens sambo om denne ingår i bestämmelserna om sambor i inkomstskattelagen. Skatteklass II skall följas om gåvotagaren är en annan släkting eller utomstående. (Skatteförvaltningen 2011, 10). Följande tabeller är tagna från Lag om skatt på arv och gåva § 19a.

Tabell 5. Gåvoskattens belopp. Skatteklass I.

Den beskattningsbara andelens värde i euro	Konstant skattetal vid andelens nedre gräns i euro	Skatteprocent för den överstigande delen
4 000 – 17 000	100	7
17 000 – 50 000	1 010	10
50 000 – 200 000	4 310	13
200 000 – 1 000 000	23 810	16
1 000 000 –	151 810	19

Tabell 6. Gåvoskattens belopp. Skatteklass II.

Den beskattningsbara andelens värde i euro	Konstant skattetal vid andelens nedre gräns i euro	Skatteprocent för den överstigande delen
4 000 – 17 000	100	20
17 000 – 50 000	2 700	26
50 000 – 1 000 000	11 280	32
1 000 000 –	315 280	35

Exempel: Uträkning av gåvoskatten.

Gustaf vill ge aktier åt sin brors barnbarn Lisa. Aktiernas värde uppgår till 10 000 €. Eftersom Lisa inte är nära släkt till Gustaf kommer skatteklass II att tillämpas. Gåvoskatten som Lisa måste betala blir därmed $(10\,000 - 4\,000) \times 20\% + 100 = 1\,300$ €. Om Lisa skulle varit Gustafs dotter skulle gåvoskatten inte bli den samma. Då skulle man tillämpa skatteklass I och Lisas gåvoskatt skulle istället blivit $(10\,000 - 4\,000) \times 7\% + 100 = 520$ €.

Man kan även tillämpa stegvis generationsväxling och ge företaget som gåva i rater. Om två gåvor sker inom tre år skall värdet på gåvorna räknas samman som en och samma gåva i beskattningen. Om gåvorna däremot ges med tre års mellanrum kan man minska beskattningen och gåvans värde. (Skatteförvaltningen 2011, 10; ArvsskatteL § 20)

Skatteförvaltningen poängterar att om flera delägare av ett aktiebolag överlåter sina aktier vederlagsfritt åt överlåtaren, anses det som flera olika gåvor och räknas inte ihop. (Skatteförvaltningen 2011, 19)

5.3 Gåvoartat köp

Ett gåvoartat köp innebär att företaget både ges som gåva och säljs. När överlåtaren säljer sitt företag till underpris, alltså till ett pris som är under gängse värde räknas det till ett gåvoartat köp. För att det skall handla om ett gåvoartat köp skall överlåtaren sänka priset med 25 %, med andra ord betalar övertagaren endast 75 % eller mindre av företagets gängse värde. Detta innebär att försäljningen kan ge upphov till gåvoskatt. Det som räknas som gåva blir därmed skillnaden mellan det bestämda försäljningspriset och företagets gängse värde och på det måste man betala gåvoskatt. Om övertagaren betalar mer än 75 % av gängse värde slipper man alltså gåvoskatten, men då klassas det som ett företagsköp. (Lakari 2012, 12–13; Skatteförvaltningen 2011, 8)

Vid en generationsväxling kan dock kraven för skattelättnad innebära att priset kan understiga 75 %, utan att övertagaren beskattas med gåvoskatt. (Lakari 2012, 13)

5.3.1 Beskattning

Om man bestämmer sig för att sälja företaget för ett pris som ligger under gängse värde kan gåvomottagaren eller övertagaren komma att beskattas med gåvoskatt. Om priset är över 75 % av företagets gängse värde slipper man gåvoskatten. Dock kan reglerna för skattelättnaden göra att man slipper gåvoskatten även om övertagaren betalar under 75 % av företagets gängse värde (Skatteförvaltningen 2011, 8; Lakari 2012, 12–13). Mer om skattelättnader i punkt 5.4.

Eftersom ett gåvoartat köp innebär att en del av företaget ges som gåva och att en del köps, kommer den del som ges mot ett vederlag att beskattas som överlåtelse-skatt (1,6 % av köpesumman) för köparen. (Skatteförvaltningen 2011, 17)

För överlåtaren gäller precis samma sak som vid köp. Överlåtelsevinsten som uppstår beskattas med kapitalskatt (30% <30 000 €, 33% >30 000 €). Här kan överlåtaren också göra avdrag enligt en presumtiv anskaffningsutgift och på så sätt få fram beskattningsvärdet. Överlåtelsevinsten kan även vara skattefri om villkoren i Inkomstskattelagen uppfylls. (Skatteförvaltningen 2011, 1-2; Lakari 2012, 10)

5.4 Skattelättnad i gåvoskatten

Vid en generationsväxling där man antingen väljer att sälja företaget som ett gåvoartat köp eller att ge företaget som en ren gåva måste övertagaren betala gåvoskatt. Dock kan övertagaren slippa detta helt eller delvis om villkoren för skattelättnad uppfylls i Lagen om skatt på arv och gåva 55 §. De villkor som skall uppfyllas är följande:

Villkoren för delvis skattelättnad:

1. Gåvan består av ett helt företag eller en del av ett företag.
2. Gåvomottagaren måste fortsätta med företagsverksamheten som mottagaren övertagit.
3. Gåvoskatten överskrider 850 euro.

Villkoren för total skattelättnad:

1. Gåvan består av ett helt företag eller en del av ett företag.
2. Gåvomottagaren måste fortsätta med företagsverksamheten som mottagaren övertagit.
3. Priset på företaget överskrider 50 procent av aktiernas gängse värde.
(Skatteförvaltningen 2011, 11)

Den första punkten i villkoren säger att gåvan skall bestå av ett företag eller en del av ett företag. Med detta menas enligt Arvsskattelagen 57 § att minst 10 % av aktiestocken måste ges som en enskild gåva. Man kan med andra ord inte räkna ihop gåvor som getts under de tre senaste åren. Den andra punkten som säger att gåvomottagaren måste fortsätta med företagsverksamheten betyder att verksamheten inte får förändras så att den inte kan anses som en verksamhet enligt Näringskattelagen och verksamheten får heller inte ha upphört och mottagaren har upptagit den. (Skatteförvaltningen 2011, 11–13; Arvsskattelagen § 57)

För att man över huvudtaget skall ha chans att delvis eller helt och hållet slippa gåvoskatten måste man skicka in en ansökan om skattelättnad till Skatteförvaltningen innan gåvobeskattningen fastslås. (Skatteförvaltningen 2011, 11)

5.4.1 Uträkning av skattelättnad

För att räkna ut skattelättnad behövs företagets gängse värde och ett generationsväxlingsvärde (gv-värde). Skillnaden mellan skatten på gängse värde och skatten på gv-värde eller skillnaden mellan skatten på gängse värde och 850 euro utgör skattelättnaden. Beloppet som då återstår är det belopp som motsvarar gåvoskatten eller minst 850 euro. (Skatteförvaltningen 2011, 13)

Generationsväxlingsvärdet är 40 procent av företagets nettoförmögenhet eller aktiernas matematiska värde. Nettoförmögenheten består av företagets alla tillgångar och skulder och aktiernas matematiska värde fås genom att dela nettoförmögenheten på antalet aktier som finns i företaget. För att räkna ut aktiernas matematiska värde använder man sig av det senaste bokslutet innan överlåtelsen. (Skatteförvaltningen 2011, 14; Lag om värdering av tillgångar vid beskattningen § 5)

För att enkelt kunna visa hur skattelättnaden blir vid både gåvoartat köp och vid ren gåva har jag gjort två olika exempel där jag förklarar hur uträkningen av skattelättnaden går till.

Exempel 1: Gåvoskatt vid ett gåvoartat köp.

Bosses företag räknas vara värt 200 000 €. Bosse tänker ge sitt företag åt sonen Nils, men Nils betalar endast 75 000 € åt Bosse. Med andra ord har Nils fått en gåva på 125 000 € som kommer att beskattas med gåvoskatt. Gv-värdet räknas ut, som blir $125\,000 \times 40\% = 50\,000$ €. Eftersom Nils kommer ihåg att göra en anmälan om skattelättnad blir gåvoskatten enligt skatteklass I, $(50\,000 - 17\,000) \times 10\% + 1\,010 = 4\,310$ €. Om Nils inte hade ansökt om skattelättnad hade gåvoskatten blivit $(125\,000 - 50\,000) \times 13\% + 4\,310 = 14\,060$ €. I detta fall blir skattelättnaden $14\,060 - 4\,310 = 9\,750$ €.

Ifall Nils istället hade betalat till exempel 105 000 € åt sin pappa Bosse hade Nils kunnat slippa gåvoskatten helt och hållet eftersom Nils då skulle ha betalat över 50 procent av företagets gängse värde, dock måste Nils komma ihåg att ansöka om skattelättnad för att ha möjlighet till detta. (Skatteförvaltningen 2011, 11)

Exempel 2: Gåvoskatt för en ren gåva.

Bosses företag har en nettoförmögenhet på 200 000 €, 200 aktier finns i företaget vars matematiska värde är 1 000 € ($200\,000 / 200$) och ett generationsväxlingsvärde på 80 000 € ($200\,000 \times 40\%$).

Bosse skall snart gå i pension och väljer att ge sitt företag åt sonen Nils som en gåva. Företaget räknas vara värt 200 000 €. Nils glömmer att göra en anmälan om skattelättnad och tvingas nu betala 23 810 € i gåvoskatt enligt skatteklass I.

Uträkning: $(200\,000 - 50\,000) \times 13\% + 4310 = 23\,810$ €

Om Nils skulle ha kommit ihåg att göra en anmälan om skattelättnad skulle han endast ha behövt betala 8 510 € i gåvoskatt. Med andra ord blir skattelättnaden 15 330 €.

Uträkning: $(80\,000 - 50\,000) \times 10\% + 1\,010 = 8\,510 \text{ €}$

5.5 Betalningstid för gåvoskatten

Om köparen eller övertagaren blir tvungen att betala gåvoskatt kan man ansöka om en förlängd betalningstid hos Skatteverket. Det finns tre villkor som måste uppfyllas för att detta skall vara möjligt:

1. Gåvan är ett företag eller en del av ett företag.
2. Gåvotagaren skall fortsätta med verksamheten som fåtts i gåva.
3. Gåvoskatten skall vara 1 700 € eller mer.

(Skatteförvaltningen 2011, 17; ArvsskatteL 56 §)

Om skatteförvaltningen godkänner ansökan om förlängd betalningstid kommer övertagaren att debiteras på lika stora årliga summor under högst fem år om skatten uppgår till minst 4 250 euro. Det årliga beloppet är minst 850 euro. (Skatteförvaltningen 2011, 17)

6 CASE: FÖRETAG X AB

I detta kapitel kommer jag att reda ut vad Företag X har för olika möjligheter i och med en generationsväxling och hur beskattningen kommer att se ut för de olika alternativen. Mitt lärdomsprov grundar sig på ett verkligt case, Företag X.

6.1 Presentation av företaget

Företag X grundades år 2000 och håller på med potatis. Företaget packar, tvättar och viktsorterar potatis åt bland annat Kesko, och man har även inriktat sig på folie- och ugnspotatis. År 2004 utvecklade man verksamheten och byggde nya hallar för produktionen. Under årens lopp har man även förnyat maskinerna många gånger bland annat för att Företag X:s kunder kräver det, men även för att kunna konkurrera med andra företag.

Företag X är beläget i Sydösterbotten, där det även finns många andra företag som packar potatis. Det innebär att Företag X är tvungen att uppdatera sitt företag för att kunna konkurrera och hålla kvar sina kunder. Det innebär också att företaget måste vara mån om sitt rykte och sköta om sina kunder för att inte mista dem.

Utöver ägaren som äger hela verksamheten ensam och driver företaget finns det sex stycken heltidsanställda. En jobbar i kontoret och de fem andra ute i packeriet, varav en är personen som skall ta över företaget. Övertagaren har jobbat i företaget ända sedan han var ungefär 14 år, med andra ord i ca 6 år. Överlåtaren och övertagaren har kommit överens om att företaget skall överlåtas inom 8–10 år. Överlåtaren vill även jobba kvar några dagar i veckan efter överlåtelsen för att försäkra sig om att allting fortsättningsvis går smidigt och se till att de nuvarande affärsrelationerna fortsätter.

Övertagaren planerar att fortsätta verksamheten i samma stil, och när han kommit in i jobbet som ägare planerar han att eventuellt utöka verksamheten och göra nya investeringar.

6.2 Förberedelser

Det är viktigt att förbereda sig ordentligt inför en generationsväxling. I början av detta lärdomsprov kunde man läsa att 3–5 år innan själva generationsväxlingen är en lämplig tid att utreda frågor och utveckla en plan. Det är både överlåtarens men även övertagarens ansvar att övergången går så smidigt som möjligt för att underlätta överlåtelsen så smärtfritt som möjligt. Detta är viktigt eftersom det är mycket känslor inblandade i och med en generationsväxling.

Det svåraste med en generationsväxling eller en företagsförsäljning är oftast att hitta en lämplig övertagare av verksamheten. I Företag X:s fall är detta under kontroll eftersom ägarens barnbarn har fattat intresse för verksamheten och vill driva företaget vidare. Övertagaren av Företag X har jobbat länge i företaget och i och med detta har han kommit bra in i verksamheten, vilket är viktigt för att verksamheten skall kunna fortlöpa smidigt efter överlåtelsen. För överlåtaren kan detta vara en svår tid att successivt överlåta företaget åt övertagaren, därför är det mycket bra att Företag X i god tid har börjat fundera över generationsväxlingen. I det här skedet är det viktigt att ha en ordentlig och detaljrik plan som både överlåtaren och övertagaren följer till punkt och pricka. För överlåtarens del kan det också vara bra att ha en plan över vad han skall sysselsätta sig med efter generationsväxlingen. Eftersom Företag X nyligen börjat fundera på generationsväxlingen har man ännu inte kommit underfund med hur planen ser ut eller vad överlåtaren skall sysselsätta sig med efter överlåtelsen.

Företag X har alltså en del att klura ut innan man kan komma igång med själva generationsväxlingen. Bland annat måste de fundera på finansieringen, hur och vem som kan hjälpa övertagaren av företaget. För att underlätta för sig själva är det också viktigt att de söker hjälp och till exempel anlitar en expert inom området för att spara tid, besvär och minska på riskerna. Man skulle även kunna fråga företgets bokförare om råd och tips. Överlåtaren har även andra barnbarn och barn, vilket innebär att han borde fundera på hur de skall kompenseras och hur han skall beakta dem. Företag X har en lång väg kvar innan de kan göra överlåtelsen, men det viktigaste med en generationsväxling är att börja i tid och att planera ordentligt för att göra allting smidigt och för att se till att allting går rätt till.

6.3 Värdering av företaget

Det är viktigt att fastställa företagets värde för att få fram det rätta priset när man skall genomgå en generationsväxling. Jag har valt att använda de två vanligaste metoderna, substansvärde och avkastningsvärde, för att räkna ut detta. Det är även de metoder som jag beskrev ovan i punkt 4. Det är dock viktigt att komma ihåg att substansvärdet alltid är företagets minimivärde.

6.3.1 Avkastningsvärde

När man räknar ut ett företags avkastningsvärde använder man sig av de tre senaste räkenskapsperiodernas resultat, vilket i detta fall blir åren 2011, 2012 och 2013. För att förenkla uträkningen visar jag den med hjälp av en tabell.

Tabell 7. Uträkning av Företag X:s avkastningsvärde.

Resultat år 2011	13 995,94 €
Resultat år 2012	9 738,97 €
Resultat år 2013	19 827,40 €
Medeltal av åren 2011–2013	14 520,70 €
Avkastningsvärdet för Företag X	96 804,66 €

Företag X har alltså under året 2011 gjort en vinst på 13 995,94 €, 2012 har resultatet utgjort en vinst på 9 738,97 € och under 2013 uppgick företagets vinst till 19 827,40 €. För att få fram företagets avkastningsvärde skall man först räkna ut medeltalet av dessa. Företag X:s resultat i medeltal blir således $13\,995,94 + 9\,738,97 + 19\,827,40 = 43\,562,31 / 3 = 14\,520,7$. När man har fått fram ett medeltal skall det divideras med en 15 procentig kapitaliseringsräntesats och då har man fått fram företagets avkastningsvärde. Företag X:s avkastningsvärde blir därmed $14\,520,7 / 15\% = 96\,804,66$ €.

6.3.2 Substansvärde

Substansvärdet räknas ut genom att dra bort företagets skulder från tillgångarna. För att räkna ut substansvärdet använder man sig oftast av den senaste räkenskapsperiodens balansräkning. För att lättare kunna visa uträkningen av företagets substansvärde använder jag mig av en tabell.

Företag X består av 25 aktier. Enligt företagets bokförare är dess matematiska värde 13 473,95 € per aktie. Totalt uppgår aktiernas värde till 336 848,75 € (13 473,95 x 25).

Tabell 8. Företag X:s substansvärde.

Tillgångar		Skulder	
Immateriella tillgångar	15 749,97	Långfristigt främmande kapital	561 604,84
Materiella tillgångar	581 865,35	Kortfristigt främmande kapital	357 536,03
Aktier och andelar	336 848,75		
Omsättningstillgångar	78 794,10		
Fordringar	300 424,04		
Kassa och banktillgodo- havanden	6 601,41		
Totalt	1 320 283,62	Totalt	919 140,87

Substansvärdet för Företag X blir därmed $1\,320\,283,62 - 919\,140,87 = 401\,142,75$ €.

Företag X:s substansvärde är 401 142,75 € och avkastningsvärde 96 804,66 €. Substansvärdet är med andra ord större än avkastningsvärdet, vilket innebär att företagets gängse värde är detsamma som substansvärdet. Gängse värde för Företag X är alltså 401 142,75 €, vilket är det värde jag kommer att använda mig av i fortsatta uträkningar.

6.4 Köp

Företag X är ett aktiebolag vilket innebär att övertagaren måste betala en överlåtelseskatt på 1,6 procent av köpesumman vid ett köp av företaget. Överlåtaren kan däremot bli tvungen att betala skatt på den överlåtelsevinst överlåtaren gör, vilket betraktas som skattepliktig kapitalinkomst.

6.4.1 Övertagaren

Vid ett köp av ett företag skall alltså övertagaren betala en överlåtelseskatt på köpesumman som ligger på 1,6 procent. För att ett företagsköp skall betraktas som ett köp och ingenting annat, måste övertagaren betala minst 76 procent av företagets gängse värde. Om köpesumman understiger 76 % måste övertagaren betala gåvoskatt och då handlar det inte längre om ett företagsköp.

Nedan visas med en tabell hur mycket överlåtelseskatten kan komma att bli för övertagaren när han betalar 100 % av företagets gängse värde och 76 % av gängse värde. Tabellen visar även vad övertagarens totala utgift blir om övertagaren väljer att köpa Företag X.

Tabell 9. Övertagarens överlåtelseskatt och totala utgift.

	100 % av företagets gängse värde	76 % av företagets gängse värde	Skillnad
Pris	401 142,75	304 868,49	96 274,26
Överlåtelseskatt 1,6 %	6 418,28	4 877,90	1 540,39
Övertagarens totala utgift	407 561,03	309 746,39	97 814,65

Om övertagaren betalar 100 % av företagets gängse värde uppgår överlåtelseskatten till 6 418,28 € och totalutgiften blir därmed 407 561,03 €. Om övertagaren istället endast betalar 76 % av gängse värde, alltså 304 868,49 €, blir överlåtelseskatten 4 877,90 € och totalsumman för övertagen blir 309 746,39 €. Genom att

köpa företaget till 76 % av företagets gängse värde sparar övertagaren totalt 97 814,65 € (407 561,03 – 309 764,39).

Redan i detta läge kan man konstatera att ett köp av Företag X medför stora kostnader för övertagaren. Eftersom överlåtaren i många fall vill underlätta för övertagaren rent ekonomiskt på grund av bland annat släktskap är ett företagsköp knappast det förmånligaste alternativet.

6.4.2 Överlåtaren

Vid en företagsförsäljning får överlåtaren Företag X värderat till gängse pris och samtidigt ersättning för företagets namn, kundkrets, avtal etc. Överlåtaren får alltså den rätta ersättningen av hela företaget. Om överlåtaren och övertagaren skulle komma överens om att övertagaren köper Företag X skulle överlåtaren få en summa mellan 304 868,49 €, vilket är 76 % av företagets gängse värde och 401 142,75 € som motsvarar hela Företag X gängse värde.

Tabell 10. Inkomst genom försäljning.

Ersättning för 100 % av Företag X gängse värde	Ersättning för 76 % av Företag X gängse värde
401 142,75 €	304 868,49 €

För överlåtaren kan det dock uppkomma en överlåtelsevinst som överlåtaren beskattas för. Detta betraktas som kapitalvinst, men man kan även göra avdrag enligt en presumtiv anskaffningsutgift som man använder sig av när den verkliga anskaffningsutgiften är mindre än den presumtiva. Nedan visar jag med en tabell vad Företag X överlåtelsevinst blir om försäljningspriset är antingen 100 % eller 76 % av gängse värde.

Tabell 11. Överlåtelsevinst för överlåtaren.

	Verklig anskaffningsutgift	Presumtiv anskaffningsutgift 20 %	Presumtiv anskaffningsutgift 40 %
Försäljningspris 100 % av gängse värde	401 142,75	401 142,75	401 142,75
Försäljningspris 76 % av gängse värde	304 868,49	304 868,49	304 868,49
Anskaffningsutgift	-4204,75	-80 228,55	-160 457,10
Överlåtelsevinst vid 100 % av försäljningspris	396 938,00	320 914,20	240 685,65
Överlåtelsevinst vid 76 % av försäljningspris	300 663,74	224 639,94	144 411,39

Företag X:s anskaffningsutgift år 2000 var 1000mk per aktie. Man köpte 25 stycken aktier och jag har räknat ut att anskaffningsutgiften var 4 204,75 euro (168,19€ x 25st). I Företag X:s fall är den verkliga anskaffningsutgiften mindre än den presumtiva anskaffningsutgiften, vilket innebär att antingen det 20 % eller det 40 % avdraget kommer att användas. Företag X grundades som man tidigare kunde läsa år 2000, vilket betyder att överlåtaren ägt företaget i mer än 10 år. Detta betyder i sin tur att överlåtaren kommer att få använda ett avdrag på 40 % vid beskattningen.

Om övertagaren betalar 100 % av företagets gängse värde blir överlåtelsevinsten för överlåtaren med ett 40 % avdrag 240 685,65 €. Om övertagaren istället betalar 76 % av företagets gängse värde blir överlåtelsevinsten för överlåtaren 144 411,39 €. Oavsett hur stor överlåtelsevinsten blir för överlåtaren skall överlåtaren betala kapitalskatt på vinsten han gör. Kapitalskatten var ju som sagt 30 % på belopp upp till 30 000 €, och på belopp som överstiger 30 000 € uppgår kapitalskatten till 33 %. Eftersom överlåtelsevinsten i Företag X fall överstiger 30 000 € kommer

överlåtaren att beskattas med en skattesats på både 30 % och 33 %. Detta betyder att kapitalskatten kommer att bli $(30\,000 \times 30\% = 9\,000) + ((240\,685,65 - 30\,000 = 210\,685,65) \times 33\% = 69\,526,26) = 78\,526,26$ € om överlåtaren säljer företaget till 100 % av gängse värde. Om överlåtaren i stället säljer företaget för 76 % av gängse värde kommer kapitalskatten att bli $(30\,000 \times 30\% = 9\,000) + ((144\,411,39 - 30\,000 = 114\,411,39) \times 33\% = 37\,755,75) = 46\,755,75$ €. För att göra det hela enklare visar jag resultaten med hjälp av en tabell.

Tabell 12. Överlåtarens kapitalskatt.

	100 % av Företag X gängse värde	76 % av Företag X gängse värde
Gängse värde	401 142,75	304 868,49
Överlåtelsevinst vid 40 % avdrag	240 685,65	144 411,39
Kapitalskatt 30 %	9 000	9 000
Kapitalskatt 33 %	69 526,26	37 755,75
Total skatt	78 526,26	46 755,75

I Inkomstskattelagen finns dock villkor om att överlåtelsevinsten kan vara skattefri. I företag X:s fall kommer överlåtelsevinsten att vara skattefri för överlåtaren eftersom alla punkter uppfylls. Villkoren var att 10 procent av aktierna säljs, att köparen är ett barnbarn och att överlåtaren har ägt aktierna i mer än 10 år. Med andra ord kan överlåtaren få en summa mellan 401 142,75 € och 304 868,49 € som ersättning för Företag X.

Vid en företagsförsäljning av Företag X kan man konstatera att överlåtaren skulle få ut det rätta värdet på företaget av övertagaren. I och med det skulle en försäljning med andra ord vara det mest fördelaktiga för överlåtaren. Från överlåtarens synvinkel är det dessutom bäst om ersättningen är så hög som möjligt.

6.5 Gåva

Vid en gåva betalar övertagaren ingenting för företaget, med andra ord är en gåva helt vederlagsfri. Dock måste övertagaren i stället betala gåvoskatt som räknas ut från företagets gängse värde. Gåvoskatten varierar beroende på släktskap och vad företaget är värt. Gåvoskatten påverkas även beroende på om man ger gåvan i rater med minst tre års mellanrum eller om man ger hela företaget i gåva på en och samma gång. Dock beskattas inte gåvor som är värda under 4 000 euro inte alls.

6.5.1 Övertagaren

Jag börjar med att räkna hur mycket gåvoskatten blir om övertagaren får hela företaget i gåva. För att räkna ut gåvoskatten måste man använda sig av skatteklasser, och i detta fall är överlåtaren och övertagaren nära släkt vilket innebär att det är skatteklass I som gäller (se s.29). Tidigare räknade jag ut Företag X gängse värde som blev 401 142,75 € och det är det beloppet som nu skall användas. Enligt skatteklass I ligger Företag X beskattningsbara värde mellan beloppen 200 000 – 1 000 000. Det konstanta skattetalet vid andelens nedre gräns blir därmed 23 810 € och skatteprocenten för den överstigande delen 16 procent. Om Företag X ges som en hel gåva kommer gåvoskatten att bli: $(401\,142,75 - 200\,000) \times 16\% + 23\,810 = 55\,992,84$ €.

Dock kan övertagaren söka om skattelättnad hos Skatteförvaltningen och då kommer gåvoskatten att se annorlunda ut. För att kunna räkna ut skattelättnaden måste man räkna ut företagets generationsväxlingsvärde (gv-värde). Gv-värdet är 40 procent av företagets nettoförmögenhet och nettoförmögenheten fås genom att dra bort alla skulder från tillgångarna. Man kan också säga att nettoförmögenheten är detsamma som substansvärdet. Företag X:s substansvärde är 401 142,75 € och gv-värdet blir därmed $401\,142,75 \times 40\% = 160\,457,10$ €. Nu kommer gåvoskatten istället att bli enligt skatteklass I: $(160\,457,10 - 50\,000) \times 13\% + 4\,310 = 18\,669,42$ €.

Tabell 13. Gåvoskatten om Företag X ges som en och samma gåva.

Gåvoskatt utan skattelättnad		Gåvoskatt med skattelättnad	
Gångse värde	401 142,75 €	Gv-värde	160 457,10 €
Gåvoskatt	55 992,84 €	Gåvoskatt	18 669,42 €

Genom att ansöka om skattelättnad hos Skatteförvaltningen kommer skattelättnaden för övertagaren att bli: $55\,992,84 - 18\,669,42 = 37\,323,42$ €.

Istället för att ge företaget som en och samma gåva kan överlåtaren även välja att ge företaget som gåva stegvis i olika rater. Om man väljer att göra detta kan både gåvans värde och beskattningen minska. Jag skall nedan visa en uträkning på hur beskattningen blir med och utan skattelättnad om man väljer att ge en gåva i två rater med tre års mellanrum. Jag har valt att lägga andelarna mellan 10 och 90 procent. Jag har dock inte beaktat några orsaker när jag valt andelarna, utan vill endast visa hur beskattningen kan ändras.

I tabell 13 visas vad gåvoskatten kommer att bli för övertagaren utgående från de olika andelarna och även vad den totala skatten blir. För att räkna ut detta har jag använt mig av företagets gångse värde som var 401 142,75 € och skatteklass I.

Tabell 14. Totala skatten för övertagaren vid överlåtelse i rater utan skattelättnad.

Rat 1			Rat 2			Total skatt
Andel %	Gåva	Skatt	Andel %	Gåva	Skatt	
10 %	40 114,28	3 321,43	90 %	361 028,48	49 574,56	52 895,98
16 %	64 182,84	5 728,28	84 %	336 959,91	41 614,79	47 343,07
21 %	84 239,98	7 734,00	79 %	316 902,77	39 007,36	46 741,36
26 %	104 297,12	11 368,62	74 %	296 845,64	36 399,93	47 768,56

31 %	124 354,25	13 976,05	69 %	276 788,50	33 792,50	47 768,56
36 %	144 411,39	16 583,48	64 %	256 731,36	31 185,08	47 768,56
41 %	164 468,53	19 190,91	59 %	236 674,22	28 577,65	47 768,56
46 %	184 525,67	21 798,34	54 %	216 617,09	25 970,22	47 768,56
51 %	204 582,80	24 405,76	49 %	196 559,95	23 362,79	47 768,56

Om man jämför med att ge hela företaget som gåva med att ge företaget i två rater kan övertagaren spara några tusenlappar i gåvoskatten. Vidare vill jag visa hur skattebeloppen kommer att se ut om övertagaren ansöker om skattelättnad. För att räkna ut detta har jag använt mig av Företag X:s gv-värdet vilket var 160 457,10 € och skatteklass I. För att ha möjlighet till skattelättnad var villkoret att gåvoskatten skall överskrida 850 €, att minst 10 % av företaget ges som en gåva och att verksamheten skall fortsätta. I tabellen nedan har jag valt att använda samma procentandelar som i den föregående tabellen.

Tabell 15. Totala skatten för övertagaren vid överlåtelse i rater med skattelättnad.

Rat 1			Rat 2			
Andel %	Gåva	Skatt	Andel %	Gåva	Skatt	Totalt
10 %	16 045,71	943,20	90 %	144 411,39	16 583,48	17 526,68
16 %	25 673,14	1 877,31	84 %	134 783,96	15 331,92	17 209,23
21 %	33 695,99	2 679,60	79 %	126 761,11	14 288,94	16 968,54
26 %	41 718,85	3 481,88	74 %	118 738,25	13 245,97	16 727,86
31 %	49 741,70	4 284,17	69 %	110 715,40	12 203,00	16 487,17
36 %	57 764,56	5 319,39	64 %	102 692,54	11 160,03	16 479,42
41 %	65 787,41	6 362,36	59 %	94 669,69	10 117,06	16 479,42

46 %	73 810,27	7 405,33	54 %	86 646,83	9 074,09	16 479,42
51 %	81 833,12	8 448,31	49 %	78 623,98	8 031,12	16 479,42

Enligt dessa uträkningar kan övertagaren spara en hel del pengar genom att ansöka om skattelättnad hos Skatteförvaltningen. Eftersom alla gåvoskattebelopp överskred 850 € kommer övertagaren kunna få skattelättnad vid alla de olika andelarna.

För att lättare kunna jämföra de olika gåvoskattebeloppen och hur stor skattelättnad övertagaren kan få, presenterar jag de olika beloppen med hjälp av en tabell.

Tabell 16. Jämförelse av gåvoskatten vid gåva.

Andelar i rat 1 & 2	Total skatt utan skattelättnad	Total skatt med skattelättnad	Skillnad, total skattelättnad
10 % - 90 %	52 895,98	17 526,68	35 369,30
16 % - 84 %	47 343,07	17 209,23	30 133,84
21 % - 79 %	46 741,36	16 968,54	29 772,81
26 % - 74 %	47 768,56	16 727,86	31 040,70
31 % - 69 %	47 768,56	16 487,17	31 281,13
36 % - 64 %	47 768,56	16 487,14	31 289,13
41 % - 59 %	47 768,56	16 487,14	31 289,13
46 % - 54 %	47 768,56	16 487,14	31 289,13
51 % - 49 %	47 768,56	16 487,14	31 289,13

Om övertagaren och överlåtaren kommer överens om att övertagaren skall få företaget i två olika rater har jag enligt mina uträkningar kommit fram till att det bästa alternativet för övertagaren är att få Företag X i andelarna 10 % och 90 %. Då

skulle övertagaren få mest möjligt skattelättnad. Om överlåtaren och övertagaren väljer att dela upp raterna i andelarna 21 % och 79 % kommer övertagaren få minst skattelättnad.

Vid alternativet där övertagaren får Företag X i en och samma gåva uppgick gåvoskatten till 55 992,84 € utan skattelättnad och med skattelättnad uppgick gåvoskatten till 18 669,42 €. Med andra ord skulle skattelättnaden bli 37 323,42 €. Om man då jämför de olika alternativen att ge hela företaget i en och samma gåva med att ge företaget i två rater kommer den största skattelättnaden vara på alternativet att ge hela Företag X i en och samma gåva. Övertagaren skulle då spara mest i och med gåvoskatten som uppstår.

6.5.2 Överlåtaren

Vid en generationsväxling som sker genom en eller flera gåvor, har överlåtaren inga skyldigheter. Dock är en gåva det sämsta alternativet för överlåtaren ekonomiskt sett, eftersom överlåtaren inte får någon som helst ersättning för Företag X.

6.6 Gåvoartat köp

Ett gåvoartat köp innebär att övertagaren betalar 75 % eller mindre än gängse värde för företaget till överlåtaren. Skillnaden mellan gängse värde och det pris som betalas anses vara en gåva och på det skall gåvoskatt betalas. Dock kan övertagaren delvis eller helt slippa betala gåvoskatt om vissa villkor uppfylls. Övertagaren kan delvis slippa gåvoskatt om gåvoskatten överskrider 850 € och för att slippa gåvoskatten helt skall priset som betalas för företaget överskrida 50 procent av gängse värde. Gåvoskatten är dock alltid minst 850 €. Förutom eventuell gåvoskatt som övertagaren måste betala tillkommer också en överlåtelseskatt på 1,6 procent.

6.6.1 Övertagaren

I nästa tabell kommer jag att redovisa vad gåvoskatten blir för övertagaren ifall han betalar under 50 procent av företagets gängse värde och får resten som gåva. För att räkna ut gåvoskatten har jag använt mig av Skatteklass I. För att kunna

räkna ut skattelättnaden måste jag först räkna ut gv-värdet, som är 40 % av gåvans värde, på gåvan som övertagaren kommer att få.

Tabell 17. Vederlaget underskrider 50 % av Företag X gängse värde.

	50 %	40 %	30 %	20 %	10 %
Pris	200 571,38	160 457,10	120 342,83	80 228,55	40 114,28
Gåva	200 571,38	240 685,65	280 799,93	320 914,20	361 028,48

Utan skattelättnad

Gåvoskatt	23 884,28	29 099,13	34 313,99	39 528,85	49 574,56
Överlåtelseskatt	3 209,14	2 567,31	1 925,49	1 283,66	641,83
Totalt	27 093,42	31 666,45	36 239,48	40 812,50	50 216,38
Total utgift	227 664,80	192 123,55	156 582,30	121 041,05	90 330,66

Med skattelättnad

Gv-värde	80 228,55	96 274,26	112 319,97	128 365,68	144 411,39
Gåvoskatt	7 332,86	10 325,65	12 411,60	14 497,54	16 583,48
Överlåtelseskatt	3 209,14	5 267,31	1 925,49	1 283,66	641,83
Totalt	10 542,00	12 892,97	14 337,08	15 781,20	17 225,31
Total utgift	211 113,37	173 350,07	134 679,91	96 009,75	57 339,58

Skattelättnad	16 551,42	18 773,48	21 902,39	25 031,31	32 991,08
---------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

I tabellen utgör procentandelarna hur mycket av företagets gängse värde som betalas, vilket sedan avgör hur mycket som fås i gåva. Enligt mina uträkningar minskar den totala utgiften för övertagaren avsevärt genom att ansöka om skattelättnad hos Skatteförvaltningen. Det alternativ som gynnar övertagaren mest är att han betalar 10 % av företagets gängse värde, alltså 40 114,28 € åt överlåtaren, och får 90 % i gåva, vilket motsvarar 361 028,48 i euro.

Eftersom övertagaren i tabellen ovan inte betalar över 50 % av företagets gängse värde kommer han inte ha möjlighet till att slippa gåvoskatten helt och hållet. I nästa tabell skall jag i stället redovisa vad gåvoskatten blir om övertagaren betalar över 50 procent av Företag X:s gängse värde. För att det skall räknas som ett gåvoartat köp får vederlaget uppgå till högst 75 % av gängse värde och för att få total skattelättnad får inte vederlaget underskrida 50 % av företagets gängse värde, därav mina val av procentandelarna.

Tabell 18. Vederlaget överstiger 50 % av Företag X gängse värde.

	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	51 %
Pris	300 857,06	280 799,93	260 742,79	240 685,65	220 628,51	204 582,80
Gåva	100 285,69	120 342,83	140 399,96	160 457,10	180 514,24	196 559,95

Utan skattelättnad

Gåvoskatt	10 847,14	13 454,57	16 062,00	18 669,42	21 276,85	23 362,79
Överlåtelseskatt	4 813,71	4 492,80	4 171,88	3 850,97	3 530,06	3 273,32
Total skatt	15 660,85	17 947,37	20 233,88	22 520,39	24 806,91	26 636,12
Total utgift	316 517,91	298 747,29	280 976,67	263 206,04	245 435,42	231 218,92

Med skattelättnad

Gåvoskatt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Överlåtelseskatt	4 813,71	4 492,80	4 171,88	3 850,97	3 530,06	3 273,32
Total utgift	305 670,78	285 292,73	264 914,67	244 536,62	224 158,57	207 856,13

Enligt uträkningarna lönar det sig också här att ansöka om skattelättnad hos Skatteförvaltningen för övertagaren. I och med att priset för företaget överskrider 50 procent av Företag X gängse värde kan övertagaren slippa gåvoskatten helt och hållet och därför är gåvoskatten 0,00 € i tabellen. Dock blir totalutgiften ganska stor trots skattelättnaden, men avsevärt mindre än utan skattelättnad.

Även om övertagaren kan slippa gåvoskatten helt och hållet när övertagaren betalar mer än 50 % av Företag X:s gängse värde visar mina uträkningar att det inte lönar sig för övertagaren att satsa på det alternativet. Det alternativ som blir billigast för övertagaren är att betala så lite som möjligt för företaget och få så mycket som möjligt som gåva, trots att övertagaren då måste betala gåvoskatt. Vid detta alternativ är det dock mycket viktigt att övertagaren ansöker om skattelättnad hos Skatteförvaltningen.

6.6.2 Överlåtaren

För överlåtarens del är det bästa alternativet att ge så lite som möjligt som gåva och få så mycket ersättning som möjligt av övertagaren. Vid ett gåvoartat köp kommer ersättningen ligga mellan 40 114,28 € och 300 857,06 € åt överlåtaren. I tabellen nedan listar jag de inkomster överlåtaren kan komma att få vid ett gåvoartat köp.

Tabell 19. Överlåtarens ersättning för Företag X.

Procentandel av gängse värde	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %
Pris/ersättning	300 857,06	280 799,93	260 742,79	240 685,65	220 628,51
Procentandel av gängse värde	50 %	40 %	30 %	20 %	10 %
Pris/ersättning	200 571,38	160 457,10	120 342,83	80 228,55	40 114,28

Utgående från tabellen kan vi alltså utläsa att det bästa alternativet för överlåtaren är att få så mycket som möjligt i ersättning av övertagaren. Dock om det handlar om ett gåvoartat köp får ersättningen inte överstiga 75 % av gängse värde. Med andra ord kan överlåtaren vid detta alternativ få högst 300 857,06 € i ersättning för Företag X och ge de resterande 25 % som gåva åt övertagaren.

Även vid ett gåvoartat köp kan överlåtaren hamna att betala kapitalskatt på vinsten han gör. Som tidigare sagts är kapitalskatten 30 % på belopp upp till 30 000 € och på överstigande belopp är kapitalskatten 33 %. Dock hoppar jag över uträkningarna på överlåtarens överlåtelsevinst och vad kapitalskatten blir eftersom villkoren om skattefri överlåtelsevinst uppfylld i Inkomstskattelagen. Dessa var som tidigare att 10 % av aktierna säljs, att köparen är ett barnbarn och att överlåtaren har ägt aktierna i mer än 10 år.

6.7 Jämförelse av alternativen

För att göra det enklare att jämföra de olika alternativen med varandra och analysera vilket av dessa alternativ som är det mest fördelaktiga ekonomiskt och skattemässigt har jag gjort upp två olika tabeller där jag presenterar alla uträkningar som jag kommit fram till, en tabell för övertagaren och en tabell för överlåtaren. I tabellen tar jag upp slutbeloppet av de olika uträkningarna enligt de tre olika alternativen köp, gåva och gåvoartat köp.

6.7.1 Övertagaren

I tabellen nedan presenterar jag övertagarens totala utgift, alltså den ersättning övertagaren blir skyldig att betala för Företag X, beroende på vilket alternativ som gäller.

Tabell 20. Övertagarens jämförelse av alternativen.

Köp	Kostnad/Vederlag	
100 % av Företag X gängse värde	407 561,03 €	
76 % av Företag X gängse värde	309 746,39 €	

Gåva	Utan skattelättnad	Med skattelättnad
Företag X som hel gåva	55 992,84	18 669,42
Gåva i två rater. Andelarna 10-90 %	52 895,98	17 526,68

Gåva i två rater. Andelarna 16-84 %	47 343,07	17 209,23
Gåva i två rater. Andelarna 21-79 %	46 741,36	16 968,54
Gåva i två rater. Andelarna 26-74 %	47 768,56	16 727,86
Gåva i två rater. Andelarna 31-69 %	47 768,56	16 487,17
Gåva i två rater. Andelarna 36-64 %	47 768,56	16 479,42
Gåva i två rater. Andelarna 41-59 %	47 768,56	16 479,42
Gåva i två rater. Andelarna 46-54 %	47 768,56	16 479,42
Gåva i två rater. Andelarna 51-49 %	47 768,56	16 479,42

Gåvoartat köp	Utan skatte- lättnad	Med skatte- lättnad
75 % av gängse värde	316 517,91	305 670,78
70 % av gängse värde	298 747,29	285 292,72
65 % av gängse värde	280 976,67	264 914,67
60 % av gängse värde	263 206,04	244 536,62
55 % av gängse värde	245 435,42	224 158,57
51 % av gängse värde	231 218,92	207 856,13
50 % av gängse värde	227 664,80	211 113,37
40 % av gängse värde	192 123,55	173 350,07
30 % av gängse värde	156 582,30	134 679,91
20 % av gängse värde	121 041,05	96 009,75
10 % av gängse värde	90 330,66	57 339,58

I tabellen kan man utläsa att det förmånligaste alternativet för övertagaren är ren gåva, medan köp är det dyraste för honom.

6.7.2 Överlåtaren

Beroende på vilket alternativ som blir aktuellt vid generationsväxlingen får överlåtaren olika stora vederlag för Företag X. I tabellen nedan visar jag hur stor ersättning överlåtaren får beroende på vilket alternativ man väljer.

Tabell 21. Överlåtarens jämförelse av alternativen.

Köp	
100 % av Företag X gängse värde	401 142,75
76 % av Företag X gängse värde	304 868,49
Gåva	
Hel gåva	0,00
Gåva i två rater	0,00
Gåvoartat köp	
75 % av gängse värde	300 857,06
70 % av gängse värde	280 799,93
65 % av gängse värde	260 742,79
60 % av gängse värde	240 685,65
55 % av gängse värde	220 628,51
50 % av gängse värde	200 571,38
40 % av gängse värde	160 457,10
30 % av gängse värde	120 342,83
20 % av gängse värde	80 228,55
10 % av gängse värde	40 114,28

Enligt sammanfattningen i tabellen ovan kan man se att det bästa alternativet för överlåtaren är att sälja företaget till så mycket som möjligt. Vid alternativet gåva ser man att det är det alternativet som ger minst ersättning åt överlåtaren, nämligen ingenting alls.

7 AVSLUTNING

Som avslutning till detta lärdomsprov kommer jag att analysera och diskutera resultaten för generationsväxlingsalternativen och fundera över validiteten och reliabiliteten.

Enligt resultaten av mina uträkningar är det förmånligaste alternativet för övertagaren att få hela företaget som gåva i två rater med andelar som ligger mellan 36 % och 64 %. Då är övertagaren endast skyldig till att betala gåvoskatt, som i detta fall kommer att ligga på 16 479,42 €, om övertagaren ansökt om skattelättnad. Med andra ord kommer övertagaren ganska lätt undan om han får företaget som gåva, med tanke på företagets gängse värde som ligger på 401 142,75 €. Överlag är en gåva det mest förmånliga alternativet för övertagaren eftersom han då skulle betala minsta möjliga vederlag för Företag X och endast behöva betala gåvoskatt.

Alternativet köp skulle absolut vara det dyraste alternativet för övertagaren eftersom Företag X gängse värde är så pass högt som 401 142,75 €. Även om ett köp klassas som ett köp när endast 76 % av företagets gängse värde betalas lönar det sig inte för övertagaren att göra det. Då kommer vederlaget ändå att uppgå till 304 868,49 €. Dessutom måste övertagaren betala en överlåtelseskatt på 1,6 % vilket skulle betyda att han måste plussa på 4 877,90 € på 304 868,49, vilket resulterar i en kostnad på minst 309 746,39 € vid ett köp.

Ett gåvoartat köp av Företag X kan både vara ett förmånligt men också ett dyrt alternativ för övertagaren. Eftersom ett gåvoartat köp skall uppgå till 75 % av Företag X gängse värde kan övertagaren hamna att betala 305 670,78 €. Dock kan övertagaren och överlåtaren själva komma överens om hur stor andel som ges som gåva och hur stor andel övertagaren betalar. Med andra ord kan övertagaren vid ett gåvoartat köp komma undan med att endast betala 10 % av gängse värde, vilket motsvarar 57 339,58 € med skattelättnad, och få resten som gåva. Dock måste man även komma ihåg att gåvoskatten tillkommer när övertagaren betalar mindre än 50 % av företagets gängse värde, eftersom man inte kan slippa gåvoskatten helt och hållet då. Dessutom måste övertagaren betala överlåtelseskatt på den del som inte utgör gåva.

Om man endast ser till beskattningen skulle det förmånligaste alternativet för övertagaren vara att betala 51 % av Företag X gängse värde och få resten som gåva. Med andra ord ett gåvoartat köp med ett vederlag på 51 %. Detta eftersom han då har möjlighet till total skattelättnad vilket skulle innebära att övertagaren endast måste betala överlåtelseskatten som ligger på 1,6 %, vilket uppgår i detta fall till 3 273,32 €. Dock måste övertagaren då komma ihåg att ansöka om skattelättnad. Om man ännu tittar på skattekostnaderna vid de två andra alternativen, gåva och köp, är de minsta skattekostnaderna vid gåva 16 479,42 € och vid köp 4 877,90 €.

Övertagaren av Företag X kommer alltid att kunna få skattelättnad när han ansöker om skattelättnad till Skatteförvaltningen. Detta beror på att värdet på Företag X är så pass högt som 401 142,75 €. Dock måste ju övertagaren komma ihåg att ansöka om lättnaden för att inte förlora den.

För överlåtarens del är det bästa alternativet en försäljning av Företag X. Då kan överlåtaren få ett belopp mellan 304 868,49 € och 401 142,75 €, vilket motsvarar Företag X värde. Dessutom skulle överlåtaren få ersättning för hela verksamheten men även ersättning för kunderna, avtalspartners, företagets namn, företagets egendom och så vidare. Om överlåtaren i stället skulle ge Företag X som gåva åt övertagaren skulle överlåtaren inte få någon ersättning alls för företaget och verksamheten. Detta innebär förstås att gåva är det sämsta alternativet för överlåtaren. Om generationsväxlingen i Företag X skulle ske genom ett gåvoartat köp skulle överlåtaren antingen kunna få mycket ersättning för företaget eller nästan ingen ersättning alls. Ett gåvoartat köp är som ett slags mellanting där det går att välja gåvoandelarna och vederlagsandelarna ganska fritt. För överlåtaren i Företag X tillkommer ingen kapitalskatt alls, varken vid en försäljning eller vid ett gåvoartat köp, på överlåtelsevinsten eftersom villkoren i Inkomstskattelagen uppfylls. Detta är förstås mycket positivt för överlåtarens del.

I praktiken går det inte att basera generationsväxlingen i Företag X på vad som är det förmånligaste alternativet och vilket som är det sämsta alternativet. Det behöver inte alls vara så att det förmånligaste alternativet är realistiskt att genomföra med tanke på eventuella krav från överlåtaren. På grund av att överlåta-

ren och övertagaren inte ännu har hunnit fundera så mycket på eventuella krav och hur man vill genomföra generationsväxlingen är det svårt för mig att peka ut det alternativet som passar bäst för just Företag X. I slutändan är det viktigaste att både övertagarens och överlåtarens krav tas på allvar och beaktas ordentligt för att generationsväxlingen skall lyckas som man själv vill. På det sättet kan företaget leva vidare och båda parter är tillfredsställda.

En viktig sak att komma ihåg är att företagets värde och alla dess siffror i boksluten inte ser likadana ut i framtiden då den riktiga generationsväxlingen genomförs. Om generationsväxlingen skulle ske i dag, här och nu, skulle mina uträkningar och siffror se ut som de gör i mitt lärdomsprov. Därför går det inte att stirra sig blind på de uträkningar jag har gjort, utan se dem som en mall som kan användas i framtiden.

Vid en träff med övertagaren och överlåtaren kan vi konstatera att de båda har en lång väg kvar att gå. Övertagaren håller som bäst med att komma in i allt pappersarbete vid kontorssidan och överlåtaren håller fortfarande i trådarna i företaget. Man har ännu inte diskuterat några krav eller förväntningar på generationsväxlingen, utan överlåtaren vill att övertagaren skall kunna allting baklänges innan han tar över verksamheten. Detta trots att överlåtaren vill stanna kvar på något sätt i företaget efter överlåtelsen. Dessutom måste överlåtaren fundera över hur han vill stanna kvar i företaget efter överlåtelsen och hur arbetsfördelningen då kommer att fungera med tanke på hur emotionellt svårt det eventuellt kan vara för överlåtaren.

I detta skede är det viktigt att övertagaren kommer ordentligt in i företaget. För överlåtarens del är det däremot viktigt att han drar sig tillbaka ett steg i gången för att på så sätt öka övertagarens chans att lära sig företaget utan och innan. Något övertagaren och överlåtaren måste göra tillsammans inom den närmsta tiden är att sätta sig ner och diskutera hur de vill att generationsväxlingen skall gå till. Med hjälp av mitt lärdomsprov har de mycket siffror och uträkningar svart på vitt, och kan på så sätt enkelt se helheten av de olika generationsväxlingsalternativen samtidigt som det blir lättare att skatteplanera, vilket är oerhört viktigt vid en generationsväxling. Dessutom rekommenderas det att söka professionell hjälp för att un-

derlätta övergången. Ett första tips på hjälp är bland annat företagets bokförare som borde ha bra koll på Företag X och dess siffror och även potential.

Eftersom man, som sagt, inte kommit överens om hur man skall göra generationsväxlingen kan jag endast spekulera i hur jag tror att man kommer att gå till väga. Överlåtaren i Företag X kan mycket väl ge företaget som gåva eller gåvoartat köp, eftersom han får tillräckligt med pensionsinkomst. Detta betyder att han borde kompensera de andra barn och barnbarnen han har. Enligt mig tror jag att generationsväxlingen kommer att ske som just ett gåvoartat köp eller som gåva, vilket också är det vanligaste man gör när överlåtaren och övertagaren är nära släkt med varandra. Hur det blir i framtiden återstår att se.

Syftet med detta lärdomsprov var att skapa en generationsväxlingsplan för företaget och på så sätt skapa en slags handbok om generationsväxling genom att ta reda på vilka alternativ som finns och vad man skall tänka på. Dessutom var syftet att räkna ut följderna för de olika alternativen för Företag X. Jag anser att jag uppnått dessa syften i mitt lärdomsprov. Jag har presenterat och gett svar på vad man skall tänka på vid en generationsväxling och vilka alternativ man kan välja mellan. Baserat på teorin har jag även kunnat ta reda på hur de olika alternativen skulle börja se ut för överlåtaren och övertagaren för Företag X med hjälp av företagets bokslut. Dock har jag inte valt att presentera vilket alternativ som passar bäst för överlåtaren och övertagaren eftersom det inte var ett krav på lärdomsprovet.

Resultatens reliabilitet och validitet anser jag vara trovärdiga. Enligt Ejvegård (2003, 70) innebär validitet att man mäter det man verkligen vill mäta. Reliabilitet innebär däremot hur tillförlitlig forskningen eller mätningen är. Enligt mig har jag mätt det jag verkligen ville mäta, alltså hur en generationsväxling går till och vilka alternativ som finns. Jag anser också att resultaten jag fått är tillförlitliga och stämmer överens med verkligheten.

Som förslag till fortsatt forskning skulle kunna vara att även få fram överlåtarens och övertagarens eventuella krav, för att få fram ett specifikt förslag till vilket alternativ som lämpar sig bäst för just Företag X Ab.

Avslutningsvis kan jag säga att jag skrivit detta lärdomsprov med glädje. Det har varit mycket intressant men även en liten utmaning att försöka tolka skatteförvaltningens beskattningsanvisningar och även att räkna ut alla resultat. Jag hoppas att Företag X kommer att ha nytta av detta lärdomsprov i framtiden.

KÄLLOR

Böcker

Ejvegård, R. 2003. Vetenskaplig metod. Tredje upplagan. Lund. Studentlitteratur Ab.

Immonen, R & Lindgren, J. 2013. Onnistunut sukupolvenvaihdos. Fjärde upplagan. Helsingfors. Talentum.

Koiranen, M. 2000. Juuret ja siivet – perheyrietyksen sukupolvenvaihdos. Helsinki. Oy Edita Ab.

Lakari, T. 2012. Yritystoiminnan lopettaminen ja sukupolvenvaihdos. Fjärde upplagan. Helsingfors. Verotieto Oy.

Elektroniska publikationer

Aktia. Principer för utlåning. Hänvisat 12.11.2014.
http://www.aktia.fi/sv/yrityksille/rahoituksen_periaatteet

Almi. Generationsskifte – råd och tips vid överlåtelse av företag. Hänvisat 6.10.2014. <http://www.almi.se/PageFiles/1135/Generationsskifte.pdf>

Finnvera. Lån. Hänvisat 12.11.2014. <http://www.finnvera.fi/swe/Produkter-FAQ/Laan>

Närings-, trafik- och miljöcentralen. 2013. Finansiering. Hänvisat 12.11.2014.
http://www.ely-kes.fi/sv/web/ely/rahoitus?p_p_id=122_INSTANCE_aluevalinta&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_r_p_564233524_resetCur=true&p_r_p_564233524_categoryId=14249#.VGNcK_msXIc

Vasek, a. Börja i tid – En guide för ägar- och generationsskiften i företag. Hänvisat 22.9.2014. ISSUU-broschyr.
http://issuu.com/wasabusinessdev/docs/vasek_b_rja-i-tid_lowreso-2#

Vasek, b. Börja i tid – En guide för ägar- och generationsskiften i företag. Hänvisat 22.9.2014. nätsida. <https://www.vasek.fi/foretagstjanster/agar-och-generationsskiften/>

Skatteförvaltningen. 2011. Företagets generationsväxling i beskattningen 25.8.2011. Hänvisat 22.9.2014.
http://www.vero.fi/download/Foretagets_generationsvaxling_i_beskattningen/e136d04e-f686-4ffc-b17b-eb7e5f7cd38e/6817

Skatteförvaltningen. 2012. Skatteförvaltningens anvisning Värdering av tillgångar i arvs- och gåvobeskattningen 4.12.2012. Hänvisat 7.10.2014.

http://www.vero.fi/download/Vardering_av_tillgangar_vid_arvs_och_gavobeskattningen_from_112014/%7BE1609CBA-F830-4BEB-9938-8B94F3B9667B%7D/8978

Suomen Yrittäjät. 2014 a. Mistä jatkaja yritykselle? Hänvisat 8.10.2014.
<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/omistajan-ja-sukupolvenvaihdos/mista-jatkaja-yritykselle/>

Suomen Yrittäjät. 2014 b. Yrityskaupan muistilista. Hänvisat 13.10.2014.
<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/omistajan-ja-sukupolvenvaihdos/yrityskaupan-muistilista/>

TE-palvelut. 2014. Startpeng – ett stöd för en blivande företagare. Hänvisat 12.11.2014. http://www.te-tjanster.fi/te/sv/arbetsgivare/foretagare/blivande_foretagare/startpeng/index.html

Intervjuer

Ägare. 2014. Intervju 7.10.2014.

Övertagare. 2014. Intervju 7.10.2014.

Källor, vars beteckning börjar med en officiell förkortning

L 12.7.1940/378. Lag om skatt på arv och gåva. Författning på Finlex författningssida. Hänvisat 14.10.2014.
<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1940/19400378#L3P19a>

L 30.12.1992/1535. Inkomstskattelag. Författning på Finlex författningssida. Hänvisat 16.10.2014.
<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1992/19921535?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=kapitalinkomst#L2P48>

Övriga källor

Företag X. 2011-2012. Resultaträkning för perioden 1.04.2011-31.03.2012.

Företag X. 2013. Resultaträkning för perioden 1.04.2013-31.03.2014.

Företag X. 2013. Balansräkning för perioden 01.04.2012-31.03.2013.

INTERVJU MED FÖRETAG X AB

1. Vad gör företaget?
2. När är företaget grundat?
3. Var är företaget verksamt?
4. Varför skall en generationsväxling ske?
5. Hur är er tidsplan för generationsväxling?
6. Finansiering?
7. Tänker överlåtaren fortsätta?
8. Övertagarens planer för företaget? Fortsätta i samma stil?
9. Hur fungerar det med affärsrelationerna?
10. Har övertagaren jobbat länge i företaget?
11. Kompensera andra barn, barnbarn i detta fall?
12. Relationen mellan övertagaren och överlåtaren?
13. Ägarstruktur, aktieägare?

FÖRETAG X:S RESULTATRÄKNING 2011-2013 OCH BALANSRÄKNING 2013

0688914-6	Resultaträkning 01.04.2011-31.03.2012	
	2012	2011
OMSÄTTNING	1 462 067,07	1 105 657,02
ÖVRIGA RÖRELSINTÄKTER	4 941,28	5 667,16
MATERIAL OCH TJÄNSTER		
MATERIAL, FÖRNÖDENHETER O VAROR		
INKÖP UNDER RÄKENSKAPSPERIODEN	-938 930,71	-655 439,29
MATERIAL, FÖRNÖDENHETER, VAROR SMLGT	-938 930,71	-655 439,29
FÖRÄNDRING AV LAGER	11 114,06	10 655,21
KÖPTA TJÄNSTER	-2 751,01	-2 292,78
MATERIAL OCH TJÄNSTER SAMMANLAGT	-930 567,66	-647 076,86
PERSONALKOSTNADER		
LÖNER OCH ARVODEN	-195 580,56	-162 356,62
LÖNEBIKOSTNADER		
PENSIONS-KOSTNADER	-34 332,45	-29 042,14
ÖVRIGA LÖNEBIKOSTNADER	-9 105,98	-7 727,26
LÖNEBIKOSTNADER SAMMANLAGT	-43 438,43	-36 769,40
PERSONALKOSTNADER SAMMANLAGT	-239 018,99	-199 126,02
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR		
PLANMÄSSIGA AVSKRIVNINGAR	-107 802,38	-83 312,56
AVSKRIVNINGAR O NEDSKRIVNINGAR SMLGT	-107 802,38	-83 312,56
ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER	-142 483,06	-139 569,21
RÖRELSEVINST	47 136,26	42 239,53
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER		
RÄNTE- OCH ÖVRIGA FINANSI	-33 985,35	-22 972,57
FINANSIELLA INTÄKTER O KOSTNADER SAMMANLAGT	-33 985,35	-22 972,57
VINST FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER	13 150,91	19 266,96
VINST FÖRE RESERV. O. SKATTER	13 150,91	19 266,96
INKOMSTSKATT	-3 411,94	-5 271,02
RESULTAT	9 738,97	13 995,94

Resultaträkning 01.04.2013-31.03.2014

0688914-6

	2	2013
OMSÄTTNING	1	1 527 667,94
ÖVRIGA RÖRELSINTÄKTER		7 077,81
MATERIAL OCH TJÄNSTER		
MATERIAL, FÖRNÖDENHETER O VAROR		
INKÖP UNDER RÅKENSKAPSPERIODEN	.	-954 313,93
MATERIAL, FÖRNÖDENHETER, VAROR SMLGT	.	-954 313,93
FÖRÄNDRING AV LAGER		2 270,25
KÖPTA TJÄNSTER		-4 053,24
MATERIAL OCH TJÄNSTER SAMMANLAGT	.	-956 096,92
PERSONALKOSTNADER		
LÖNER OCH ARVODEN	.	-196 275,74
LÖNEBIKOSTNADER		
PENSIONS-KOSTNADER		-30 592,43
ÖVRIGA LÖNEBIKOSTNADER		-8 234,26
LÖNEBIKOSTNADER SAMMANLAGT		-38 826,69
PERSONALKOSTNADER SAMMANLAGT	.	-235 102,43
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR		
PLANMÅSSIGA AVSKRIVNINGAR		-115 783,22
AVSKRIVNINGAR O NEDSKRIVNINGAR SMLGT		-115 783,22
ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER	.	-176 205,52
RÖRELSEVINST		51 557,66
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER		
ÖVR.RÄNTE- OCH FINANSIELLA INT		0,00
RÄNTE- OCH ÖVRIGA FINANSI		-25 375,91
FINANSIELLA INTÄKTER O KOSTNADER SAMMANLAGT		-25 375,91
VINST FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER		26 181,75
VINST FÖRE RESERV. O. SKATTER		26 181,75
INKOMSTSKATT		-6 354,35
RESULTAT		19 827,40

0688914-6		Balansräkning 31.03.2014
		2013
AKTIVA		
BESTÅENDE AKTIVA		
IMMATERIELLA TILLGÅNGAR		
IMMATERIELLA RÄTTIGHETER		11 619,12
ÖVR. UTG. MED LÅNG VERKNINGSTID		4 130,85
IMMATERIELLA TILLGÅNGAR SAMMANLAGT		15 749,97
MATERIELLA TILLGÅNGAR		
MARK- OCH VATTENOMRÅDEN		17 265,09
BYGGNADER OCH KONSTRUKTIONER		160 974,69
MASKINER OCH INVENTARIER		402 545,28
ÖVRIGA MATERIELLA TILLGÅNGAR		1 080,29
MATERIELLA TILLGÅNGAR SAMMANLAGT		581 865,35
PLACERINGAR		
ÖVRIGA AKTIER OCH ANDELAR		2,05
PLACERINGAR SAMMANLAGT		2,05
BESTÅENDE AKTIVA SAMMANLAGT		597 617,37
RÖRLIGA AKTIVA		
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		
MATERIAL OCH FÖRNÖDENHETER		78 794,10
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGA SAMMANLAGT		78 794,10
KORTFRISTIGA FORDRINGAR		
KUNDFORDRINGAR		295 209,15
ÖVRIGA FORDRINGAR		0,00
RESULTATREGLERINGAR		5 214,89
KORTFRISTIGA FORDRINGAR SAMMANLAGT		300 424,04
KASSA OCH BANKTILLGODOHAVANDEN		6 601,41
RÖRLIGA AKTIVA SAMMANLAGT		385 819,55
AKTIVA SAMMANLAGT		983 436,92

0688914-6		Balansräkning 31.03.2014
		2014
		2013
PASSIVA		
EGET KAPITAL		
AKTIEKAPITAL	-44 183,70	-44 183,70
RESULTAT FRÅN TIDIGARE RÄKENSKAPSPERIODER	-112,35	-284,95
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	-21 584,76	-19 827,40
EGET KAPITAL SAMMANLAGT	-65 880,81	-64 296,05
FRÄMMANDE KAPITAL		
LÅNGFRISTIGT FRÄMMANDE KAPITAL		
LÅN FRÅN PENNINGINRÄTTNINGAR	-437 108,76	-561 604,84
LÅNGFRISTIGT FRÄMMANDE KAPITAL SMLGT	-437 108,76	-561 604,84
KORTFRISTIGT FRÄMMANDE KAPITAL		
LÅN FRÅN PENNINGINRÄTTNINGAR	-140 442,02	-134 435,06
LEVERANTÖRSKULDER	-117 367,63	-170 829,70
SKATTESKULDER	-2 918,63	-1 555,33
ÖVRIGA SKULDER	-10 974,39	-9 349,90
RESULTATREGLERINGAR	-35 706,10	-41 366,04
KORTFRISTIGT FRÄMMANDE KAPITAL SMLGT	-307 408,77	-357 536,03
FRÄMMANDE KAPITAL SAMMANLAGT	-744 517,53	-919 140,87
PASSIVA SAMMANLAGT	-810 398,34	-983 436,92